

Απόφαση της Επιτροπής

της 21.03.2000

με την οποία μια συγκέντρωση κηρύσσεται συμβιβάσιμη με την κοινή αγορά

και την εφαρμογή της συμφωνίας EOX

(Υπόθεση αριθ. IV/M.1636 – MMS/DASA/ASTRIUM)

(Το κείμενο στην αγγλική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον EOX)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας,

τη συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, και ιδίως το άρθρο 57,

τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 4064/89 του Συμβουλίου της 21^{ης} Δεκεμβρίου 1989 για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων¹, όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1310/97² του Συμβουλίου, και ιδίως το άρθρο 8 παράγραφος 2,

την απόφαση της Επιτροπής της 3^{ης} Δεκεμβρίου 1999 να κινήσει διαδικασία στην παρούσα υπόθεση,

τη γνώμη της Συμβουλευτικής Επιτροπής Συγκεντρώσεων,

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ ΤΑ ΑΚΟΛΟΥΘΑ :

1. Στις 29 Οκτωβρίου 1999, η Επιτροπή έλαβε, βάσει του άρθρου 4 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 4064/89 του Συμβουλίου («κανονισμός περί συγκεντρώσεων»), κοινοποίηση σχεδιαζόμενης συγκέντρωσης με την οποία η Matra Marconi Space N.V. (MMS) και η DaimlerChrysler Aerospace AG (DASA), μέσω της θυγατρικής της DASA Dornier Raumfahrt Holding GmbH (DDRH), αποκτούν κοινό έλεγχο της Astrium, νεοσυσταθείσας εταιρείας που δραστηριοποιείται στον τομέα της διαστημικής και θα της μεταβιβάσουν όλες τις δραστηριότητες της MMS και τις περισσότερες από τις δραστηριότητες της DASA που συνδέονται με τα διαστημικά συστήματα.

---

¹ ΕΕ L 395, 30.12.1989, σελ. 1· διορθωτικό ΕΕ L 257, 21.9.1990, σελ. 13

² ΕΕ L 180, 9.7.1997, σελ. 1.

2. Με απόφαση της 3^{ης} Δεκεμβρίου 1999, η Επιτροπή έκρινε ότι η κοινοποιηθείσα πράξη δημιουργεί σοβαρές αμφιβολίες ως προς το συμβιβασμό της με την κοινή αγορά. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή κίνησε τη διαδικασία δυνάμει του άρθρου 6 παράγραφος 1(γ) του κανονισμού περί συγκεντρώσεων.

I. ΤΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ Η ΠΡΑΞΗ

3. Η MMS ελέγχεται από κοινού από την Matra Hautes Technologies S.A.S. (MHT) και την Marconi Electronic Systems Limited (Marconi). Οι βασικές δραστηριότητες της MMS είναι η παραγωγή και προμήθεια διαστημικών συστημάτων, περιλαμβανομένων των δορυφόρων και του ωφέλιμου φορτίου τους, υποσυστημάτων για εκτοξευτές και επανδρωμένων πτήσεων διαστημικών σκαφών, επίγειων σταθμών και διαφόρων υποσυστημάτων και τεχνολογιών.
4. Η MHT ανήκει στην Aérospatiale-Matra, γαλλική εταιρεία που δραστηριοποιείται κυρίως στον τομέα της αεροδιαστημικής για εμπορικούς και στρατιωτικούς σκοπούς, των κατευθυνόμενων όπλων, της ενημέρωσης και των τηλεπικοινωνιών. Στον τομέα της διαστημικής, συμπληρωματικά προς τη συμμετοχή της στην MMS, η Aérospatiale-Matra κατέχει, ιδίως, ελέγχουσα συμμετοχή σε εταιρείες που δραστηριοποιούνται στους εκτοξευτές, σε διαστημική υποδομή και τον εξοπλισμό διαστημικών σκαφών. Η Aérospatiale-Matra ελέγχεται από το γαλλικό κράτος και τον Lagardère, γαλλικό όμιλο που δραστηριοποιείται επίσης στους τομείς των αυτοκινήτων και των μέσων μαζικής επικοινωνίας.
5. Η Marconi, που ανήκε προηγουμένως στην General Electric Company («GEC»), έχει συγχωνευθεί με την British Aerospace plc, που μετονομάστηκε σε BAe Systems plc («BAe Systems»). Η BAe Systems είναι ένας όμιλος με έδρα το Ηνωμένο Βασίλειο που δραστηριοποιείται κατά κύριο λόγο στους τομείς των πολεμικών και εμπορικών αεροσκαφών, των κατευθυνόμενων όπλων, της ναυπηγικής μηχανολογίας και αρχιτεκτονικής και της αμυντικής ηλεκτρονικής. Στον τομέα της διαστημικής, εκτός από τη συμμετοχή της στην MMS, η BAe Systems διαθέτει ελέγχουσα συμμετοχή σε ορισμένες εταιρείες που δραστηριοποιούνται στον τομέα του εξοπλισμού διαστημικών σκαφών.
6. Η DDRH ελέγχεται αποκλειστικά από τη DASA, γερμανική εταιρεία η οποία συνδυάζει τις δραστηριότητες της αεροπλοΐας και του τμήματος διαστημικών συστημάτων του ομίλου DaimlerChrysler. Στον τομέα της διαστημικής, εκτός από τις δραστηριότητες που θα μεταβιβασθούν στην Astrium, η DASA κατέχει, ιδίως, ελέγχουσα συμμετοχή στην Eurockot Launch Services GmbH, η οποία δραστηριοποιείται στον τομέα των υπηρεσιών εκτόξευσης. Η DASA ανήκει στον όμιλο Daimler Chrysler, ο οποίος δραστηριοποιείται επίσης στους τομείς των αυτοκινήτων και της εξυπηρέτησης πελατών μετά την πώληση.
7. Βάσει συμφωνίας των μετόχων, η Astrium θα είναι κοινή επιχείρηση που θα ανήκει εξ' ημισείας στις MMS και DDRH. Η Astrium θα συνδυάζει όλες τις δραστηριότητες της MMS (προμήθεια διαστημικών συστημάτων και υποσυστημάτων) και όλες τις δραστηριότητες της DASA οι οποίες ασκούνται σήμερα από τη θυγατρική της Dornier Satellitensysteme GmbH (προμήθεια δορυφορικών συστημάτων και υποσυστημάτων) και το τμήμα της Raumfahrt-Infrastruktur (προμήθεια διαστημικής υποδομής και εκτοξευτών). Η διαχείριση της Astrium θα ασκείται όπως αυτή μιας πολυεθνικής επιχείρησης με τμήματα

διασυνοριακών δραστηριοτήτων. Η Astrium θα λειτουργεί κυρίως μέσω τριών νομικών προσώπων εγκατεστημένων στη Γαλλία, τη Γερμανία και το Ηνωμένο Βασίλειο.

II. ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ

8. Η Astrium θα ελέγχεται από κοινού από την MMS και τη DASA (στο εξής αναφερόμενες ως «τα μέρη»). Με ομόφωνη απόφαση των μετόχων διορίζεται διοικητικό συμβούλιο αποτελούμενο από τέσσερα μέλη, δύο από το κάθε μέρος. Όλες οι σημαντικές αποφάσεις σχετικά με την εμπορική πολιτική και στρατηγική της Astrium, όπως ο ενδιάμεσος σχεδιασμός (που ισοδυναμεί με το επιχειρηματικό σχέδιο), ο ετήσιος προϋπολογισμός και ο διορισμός και η ανάκληση των νομίμων εκπροσώπων των επιχειρήσεων, λαμβάνονται με ομοφωνία από την MMS και τη DASA. Με τον τρόπο αυτό, η MMS και η DASA αποκτούν κοινό έλεγχο της Astrium, εφόσον τα μέρη πρέπει να καταλήγουν σε συμφωνία για τις σημαντικές αποφάσεις που αφορούν την εμπορική στρατηγική της Astrium.
9. Η Astrium θα έχει επιπλέον, σε μόνιμη βάση, όλες τις λειτουργίες μιας αυτόνομης οικονομικής οντότητας, εφόσον θα συνδυάζει όλες τις δραστηριότητες της MMS και τις περισσότερες από τις δραστηριότητες της DASA στον διαστημικό τομέα και θα έχει, κατά συνέπεια, πρόσβαση στα αναγκαία στοιχεία ενεργητικού, στο προσωπικό, στις βιομηχανικές εγκαταστάσεις και στα δίκτυα εμπορικής προώθησης και εξυπηρέτησης, προκειμένου να ασκεί σε μόνιμη βάση τις επιχειρηματικές της δραστηριότητες.
10. Βάσει των ανωτέρω, είναι σαφές ότι η προτεινόμενη πράξη αποτελεί συγκέντρωση κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 1 στοιχείο β) του κανονισμού περί συγκεντρώσεων.

III. ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ

11. Ο συνδυασμένος συνολικός παγκόσμιος κύκλος εργασιών των μερών της συγκέντρωσης υπερέβη τις 5.000 εκατ. ευρώ³ το 1998 και ο συνολικός κοινοτικός κύκλος εργασιών της κάθε επιχείρησης υπερέβη τα 250 εκατ. ευρώ. Καμία από τις επιχειρήσεις δεν πραγματοποίησε άνω των δύο τρίτων του συνολικού της κύκλου εργασιών σε ένα και το αυτό κράτος μέλος. Συνεπώς, η κοινοποιηθείσα πράξη έχει κοινοτική διάσταση κατά την έννοια του άρθρου 1, παράγραφος 2 του κανονισμού περί συγκεντρώσεων. Δεν αποτελεί συνεργασία βάσει της συμφωνίας για τον EOX.

IV. ΣΥΜΒΙΒΑΣΙΜΟ ΜΕ ΤΗΝ ΚΟΙΝΗ ΑΓΟΡΑ

12. Η Astrium θα δραστηριοποιείται στην κατασκευή και προμήθεια διαστημικών συστημάτων και των υποσυστημάτων και του εξοπλισμού τους. Όπως αναφέρεται

---

³ Ο κύκλος εργασιών υπολογίστηκε βάσει του άρθρου 5, παράγραφος 1 του κανονισμού περί συγκεντρώσεων και την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τον υπολογισμό του κύκλου εργασιών (EE C66, 2.3.1998, σελ. 25). Στον βαθμό που τα στοιχεία περιλαμβάνουν τον κύκλο εργασιών για την περίοδο πριν από την 1.1.1999, έχουν υπολογισθεί βάσει της θέσης ισοτιμίας του ECU και μετατραπεί σε ευρώ με την ισοτιμία ένα προς ένα.

σε προηγούμενες αποφάσεις της Επιτροπής⁴, τα διαστημικά συστήματα περιλαμβάνουν γενικά δύο βασικά τμήματα: ένα διαστημικό τμήμα (δορυφόρος, τροχιακή εξέδρα, εκτοξευτής κλπ) και ένα επίγειο τμήμα το οποίο είτε δίνει εντολή και ελέγχει το διαστημικό τμήμα (τροχιά, παράμετροι αποστολής κλπ) είτε εξασφαλίζει τη διεπαφή (όπως η μετάδοση φωνής και σημάτων δεδομένων) με το διαστημικό τμήμα. Το διαστημικό τμήμα μπορεί να χωριστεί περαιτέρω στους δορυφόρους, τη διαστημική υποδομή και τους εκτοξευτές.

13. Η συγκέντρωση δεν δημιουργεί προβλήματα ανταγωνισμού στις αγορές των δορυφόρων επικοινωνιών για πολιτική χρήση, των δορυφόρων επίγειων συστημάτων και των υπηρεσιών εκτόξευσης.
14. Και τα δύο μέρη δραστηριοποιούνται στους τομείς των δορυφόρων παρατήρησης και επιστημονικών δορυφόρων, των διαστημικών ανιχνευτών, της διαστημικής υποδομής και του εξοπλισμού εκτοξευτών. Η Επιτροπή, σε απόφαση που εξέδωσε στις 3.12.1999 βάσει του άρθρου 6 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του κανονισμού περί συγκεντρώσεων, εξέφρασε σοβαρές αμφιβολίες σχετικά με αυτές τις αγορές. Στην εν λόγω απόφασή της, η Επιτροπή εξέφρασε επίσης σημαντικές αμφιβολίες για τις αγορές συστημάτων και προϊόντων εξοπλισμού εκτοξευτών. Εντούτοις, για τους λόγους που αναφέρονται στα τμήματα Α έως Γ στη συνέχεια, δεν υφίστανται προβλήματα ανταγωνισμού για τις αγορές αυτές.
15. Τέλος, τα μέρη δραστηριοποιούνται και σε ορισμένα προϊόντα εξοπλισμού δορυφόρων και σε στρατιωτικούς δορυφόρους και υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις ότι η εξεταζόμενη πράξη θα δημιουργήσει ή θα ενισχύσει δεσπόζουσα θέση στους τομείς:
  - των μηχανικών σπονδύλων (τροχών) για δορυφόρους στην Ευρώπη⁵ (Τμήμα Α).
  - των στρατιωτικών δορυφόρων επικοινωνιών στη Γαλλία (Τμήμα Γ).

A. ΔΟΡΥΦΟΡΟΙ

ΑΓΟΡΕΣ ΣΧΕΤΙΚΟΥ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ

Το επίπεδο της κύριας εργοληψίας

16. Οι δορυφόροι είναι περίπλοκα διαστημικά σκάφη που έχουν τεθεί σε τροχιά ή περιστρέφονται γύρω από ένα ουράνιο σώμα. Όπως αναφέρεται σε προηγούμενες αποφάσεις της Επιτροπής⁶, διακρίνονται τέσσερις βασικές κατηγορίες: δορυφόροι επικοινωνιών, δορυφόροι ναυσιπλοΐας, δορυφόροι παρατήρησης (τηλεανίχνευσης)

---

⁴ Βλέπε Υπόθεση IV/M.437-Matra Marconi Space/British Aerospace Space Systems (EE C 245, 1.9.1994, σελ. 9), ή Υπόθεση IV/M. 1185-Alcatel/Thomson-CSF-SCS (EE C 272, 1.9.1998, σελ. 5).

⁵ Για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης, με τον όρο «Ευρώπη» νοείται ο ΕΟΧ και η Ελβετία (περιλαμβάνονται συνεπώς όλα τα κράτη μέλη του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Διαστήματος)

⁶ Βλέπε Υπόθεση IV/M.1185-Alcatel/Thomson-CSF-SCS: υποσημείωση 5

και επιστημονικοί δορυφόροι. Οι δορυφόροι είναι δυνατό να χρησιμοποιούνται για πολιτικές και στρατιωτικές εφαρμογές.

17. Σε γενικούς όρους, ένας συνήθης δορυφόρος αποτελείται από δύο βασικά μέρη: την εξέδρα και το ωφέλιμο φορτίο. Η εξέδρα (ή όχημα) είναι η φυσική κατασκευή του δορυφόρου που εξασφαλίζει τη σταθερότητα και τον θερμικό του έλεγχο, ενώ το ωφέλιμο φορτίο διέπει τις βασικές παραμέτρους της εξέδρας και είναι σχεδιασμένο για να εκτελεί τις ειδικές λειτουργίες για τις οποίες έχει τεθεί σε τροχιά ο δορυφόρος.
18. Ο τομέας των δορυφόρων χωρίζεται συνήθως στο εμπορικό τμήμα της αγοράς, που περιλαμβάνει τους δορυφόρους (κυρίως δορυφόρους επικοινωνιών) που πωλούνται σε εμπορικούς πελάτες, και στο θεσμικό τμήμα (που αποτελείται κυρίως από δορυφόρους παρατήρησης και επιστημονικούς δορυφόρους) που πωλούνται κυρίως σε οργανισμούς διαστήματος όπως η NASA, το Γαλλικό Κέντρο Εθνικών Διαστημικών Ερευνών («CNES») ή ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Διαστήματος («ΕΟΔ»). Οι εμπορικές επιχειρήσεις αποκτούν κυρίως δορυφόρους που βασίζονται σε δοκιμασμένα σχέδια και τους προμηθεύονται μέσω διαδικασιών διεθνών διαγωνισμών. Αντίθετα, οι θεσμικοί πελάτες αγοράζουν συνήθως ειδικούς δορυφόρους (κυρίως κατασκευασμένους για τις δικές τους ανάγκες) και ο ανταγωνισμός περιορίζεται συνήθως στους εγχώριους κύριους εργολήπτες δορυφόρων. Ειδικότερα, οι προμήθειες του ΕΟΔ υπόκεινται στην αρχή της γεωγραφικής κατανομής «*juste retour*» που απαιτεί την τήρηση ισορροπίας ανάμεσα στη χρηματοδοτική συνεισφορά των κρατών μελών στον ΕΟΔ και το μερίδιο των βιομηχανικών εργασιών οι οποίες ανατίθενται σε κατασκευαστές αυτών των κρατών μελών.
19. Τα μέρη υποστηρίζουν ότι πρέπει να γίνει διάκριση ανάμεσα στους δορυφόρους επικοινωνιών και στους δορυφόρους παρατήρησης και επιστημονικούς δορυφόρους, επειδή δεν έχουν τα ίδια τεχνολογικά χαρακτηριστικά και δεν απευθύνονται στους ίδιους πελάτες. Η άποψη αυτή έχει επιβεβαιωθεί σε μεγάλο βαθμό από τα αποτελέσματα της έρευνας της Επιτροπής και ενισχύεται περισσότερο από το γεγονός ότι, για τους προαναφερθέντες λόγους, οι όροι ανταγωνισμού είναι διαφορετικοί ανάμεσα στο εμπορικό και το θεσμικό τμήμα της αγοράς. Συνάγεται, συνεπώς, ότι οι δορυφόροι επικοινωνιών, αφενός, και οι δορυφόροι παρατήρησης και επιστημονικοί δορυφόροι, αφετέρου, ανήκουν σε διαφορετικές αγορές προϊόντος.
20. Για τους σκοπούς της παρούσας υπόθεσης, δεν είναι απαραίτητο να οριοθετηθούν περαιτέρω οι αγορές σχετικού προϊόντος για τους δορυφόρους ναυσιπλοΐας, εφόσον αυτό το τμήμα της αγοράς εξακολουθεί να βρίσκεται σε πρώιμο στάδιο ανάπτυξης στην Ευρώπη και επειδή κανένα από τα μέρη δεν κατασκευάζει παρόμοιους δορυφόρους.
21. Οι εμπορικοί δορυφόροι επικοινωνιών περιλαμβάνουν δορυφόρους γεωσύγχρονης τροχιάς (GEO), μέσης γήινης τροχιάς (MEO) ή χαμηλής γήινης τροχιάς (LEO). Κατά την άποψη των μερών, σημαντική εξέλιξη στο τμήμα της αγοράς των δορυφόρων επικοινωνιών είναι η εισαγωγή δορυφόρων επικοινωνιών πολυμέσων, ιδίως συγκροτημάτων δορυφόρων LEO (όπως οι Iridium και Globalstar) που χρηματοδοτούνται και αποτελούν αντικείμενο εκμετάλλευσης από ιδιωτικές

κοινοπραξίες. Σε προηγούμενη απόφασή⁷ της, η Επιτροπή έκανε διαχωρισμό ανάμεσα στους δορυφόρους GEO και MEO/LEO βάσει του κόστους, της λειτουργίας και άλλων παραγόντων. Εντούτοις, για τους σκοπούς της παρούσας υπόθεσης, δεν είναι απαραίτητο να οριοθετηθούν περαιτέρω οι αγορές σχετικού προϊόντος για τους εμπορικούς δορυφόρους επικοινωνιών διότι, εξετάζοντας όλους τους εναλλακτικούς ορισμούς της αγοράς, δεν θα εμποδιζόταν σοβαρά ο πραγματικός ανταγωνισμός στον EOX ή σε σημαντικό τμήμα του.

22. Οι θεσμικοί πελάτες (κατά κύριο λόγο οι οργανισμοί διαστήματος) προμηθεύονται κυρίως δορυφόρους παρατήρησης και επιστημονικούς δορυφόρους και διαστημικούς ανιχνευτές (επιστημονικά διαστημικά σκάφη για τη διερεύνηση του ηλιακού συστήματος και πέρα από αυτό). Τα προϊόντα αυτά είναι προϊόντα που κατασκευάζονται για ειδικές χρήσεις και προορίζονται να εκτελέσουν ειδικές αποστολές, περιλαμβανομένων μεταξύ άλλων της μετεωρολογίας, της χαρτογραφίας, της αστρονομίας, της μελέτης των ηλιακών ανέμων κλπ.
23. Τα μέρη υποστηρίζουν ότι οι δορυφόροι παρατήρησης και οι επιστημονικοί δορυφόροι και οι διαστημικοί ανιχνευτές (που στη συνέχεια θα αποκαλούνται συλλογικά «δορυφόροι θεσμικών φορέων») είναι δυνατό να ενταχθούν σε μία ενιαία αγορά προϊόντος. Η άποψη αυτή ενισχύεται από το γεγονός ότι, κατά τις ενδείξεις, υπάρχει ουσιαστική δυνατότητα υποκατάστασης από την πλευρά της προσφοράς ανάμεσα σε αυτές τις δύο κατηγορίες προϊόντος, εφόσον οι ευρωπαϊκοί κύριοι εργολήπτες δραστηριοποιούνται συνήθως σε όλα τα τμήματα της αγοράς, καθώς και από το γεγονός ότι οι όροι ανταγωνισμού στο εσωτερικό των θεσμικών αγορών είναι ουσιαστικά παρόμοιοι, εφόσον όλα τα προϊόντα αγοράζονται από τους ίδιους πελάτες και μέσω παρόμοιων διαδικασιών προμήθειας. Αντίθετα, εκτιμάται ότι δημιουργείται ειδική εμπορική αγορά για δορυφόρους παρατήρησης και, για τους προαναφερθέντες λόγους, συνάγεται ότι δεν υπάρχει δυνατότητα υποκατάστασης από την πλευρά της ζήτησης ανάμεσα στις διάφορες κατηγορίες προϊόντος. Εντούτοις, για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης, δεν είναι απαραίτητο να οριοθετηθούν περαιτέρω οι αγορές σχετικού προϊόντος για τους πολιτικούς δορυφόρους θεσμικών φορέων διότι, εξετάζοντας όλους τους εναλλακτικούς ορισμούς της αγοράς, δεν θα εμποδιζόταν σοβαρά ο πραγματικός ανταγωνισμός στον EOX ή σε σημαντικό τμήμα του.
24. Οι δορυφόροι επικοινωνιών και παρατήρησης μπορεί να χρησιμοποιούνται για πολιτικές ή στρατιωτικές εφαρμογές. Από την έρευνα της Επιτροπής συνάγεται ότι οι στρατιωτικοί δορυφόροι χρησιμοποιούν συνήθως τις ίδιες εξέδρες με τους πολιτικούς δορυφόρους, αλλά απαιτούν ειδικές προσαρμογές που αφορούν την ασφάλεια του δορυφόρου, την προστασία των δεδομένων και άλλα. Υπάρχουν επίσης ενδείξεις ότι οι όροι ανταγωνισμού είναι διαφορετικοί ανάμεσα στις στρατιωτικές και πολιτικές εφαρμογές, εφόσον οι κυβερνήσεις είναι δυνατό να προσπαθούν να περιορίσουν την πρόσβαση στις στρατιωτικές προμήθειες μόνο σε εθνικούς προμηθευτές. Κατά συνέπεια, τα αποτελέσματα της έρευνας της Επιτροπής συνηγορούν υπέρ του διαχωρισμού των αγορών προϊόντων για στρατιωτικές εφαρμογές.

Το επίπεδο του εξοπλισμού

---

⁷ Βλέπε Υπόθεση IV/35.518 – Iridium, EE L16, 18.1.1997, σελ. 87.

25. Όπως αναφέρεται στην παράγραφο 17, ένας συνήθης δορυφόρος αποτελείται βασικά από μια εξέδρα και ένα ωφέλιμο φορτίο. Η εξέδρα είναι η φυσική κατασκευή του δορυφόρου και τυπικά εξασφαλίζει τη σταθερότητα και τον θερμικό του έλεγχο, διατηρεί την τροχιά του και τον εφοδιάζει με ηλεκτρική ενέργεια. Το ωφέλιμο φορτίο διέπει τις βασικές παραμέτρους της εξέδρας και είναι σχεδιασμένο να εκτελεί τις ειδικές λειτουργίες για τις οποίες ο δορυφόρος έχει τεθεί σε τροχιά. Ως εκ τούτου, η ίδια εξέδρα είναι δυνατό να χρησιμοποιείται για διαφορετικές εφαρμογές, ενώ το ωφέλιμο φορτίο συνήθως προορίζεται ειδικά για την αποστολή την οποία πρέπει να διεκπεραιώσει ο δορυφόρος.
26. Τόσο η εξέδρα όσο και το ωφέλιμο φορτίο, με τη σειρά τους, αποτελούνται από ορισμένα υποσυστήματα (όπως οι μονάδες προώθησης δορυφόρου ή τα συστήματα ελέγχου του προσανατολισμού και της τροχιάς για την εξέδρα ή τα βασικά όργανα για το ωφέλιμο φορτίο) και εξοπλισμό (όπως οι αισθητήρες γης και αστερών, οι ηλιακές γεννήτριες και οι κεραίες). Από τα αποτελέσματα της έρευνας της Επιτροπής συνάγεται ότι κάθε ένα από τα προϊόντα αυτά θα μπορούσε να αποτελέσει ειδική αγορά προϊόντος.
27. Ειδικότερα, θα μπορούσε να συναχθεί ότι υπάρχει ειδική αγορά προϊόντος για τους μηχανικούς σπονδύλους (τροχούς), οι οποίοι χρησιμοποιούνται για τη σταθεροποίηση του προσανατολισμού του δορυφόρου. Και τούτο διότι, αν και είναι δυνατό να χρησιμοποιηθούν και άλλα στοιχεία εξοπλισμού για τον ίδιο σκοπό (δηλαδή συστήματα προώθησης και μαγνητικοί σπόνδυλοι), κανένα από τα προϊόντα αυτά δεν συνάγεται ότι θα μπορούσε να υποκαταστήσει τους μηχανικούς σπονδύλους (τροχούς).
28. Πρώτον, αν και τα συστήματα προώθησης είναι δυνατό να χρησιμοποιούνται για τον έλεγχο προσανατολισμού του δορυφόρου, η χρησιμοποίησή τους συνεπάγεται την κατανάλωση του καυσίμου που είναι αποθηκευμένο στον δορυφόρο. Αν λάβουμε υπόψη ότι οι ποσότητες καυσίμου στον δορυφόρο είναι περιορισμένες, ενώ αντίθετα οι μηχανικοί και μαγνητικοί σπόνδυλοι βασίζονται στην ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται σε επαρκείς ποσότητες από τις ηλιακές γεννήτριες, τα συστήματα προώθησης είναι στην πράξη προσαρμοσμένα μόνο για συστήματα πολύ μικρής διάρκειας ζωής (μικρότερης τους ενός έτους) και για τον λόγο αυτό χρησιμοποιούνται σπάνια. Τα συστήματα προώθησης βασίζονται επίσης σε πολύ διαφορετικές τεχνολογίες και τεχνογνωσίες από αυτές των μηχανικών και μαγνητικών σπονδύλων και συνήθως δεν παράγονται από τους ίδιους κατασκευαστές.
29. Δεύτερον, αν και οι μαγνητικοί και μηχανικοί σπόνδυλοι (τροχοί) λειτουργούν σύμφωνα με τις ίδιες βασικές αρχές, εκτιμάται ότι οι μαγνητικοί σπόνδυλοι έχουν σημαντικά υψηλότερες επιδόσεις και κόστος σε σχέση με τους μηχανικούς σπονδύλους και, κατά συνέπεια, χρησιμοποιούνται ουσιαστικά για τις εφαρμογές εκείνες (π.χ. σε δορυφόρους παρατήρησης) που απαιτούν έλεγχο προσανατολισμού υψηλής ακρίβειας. Οι μαγνητικοί και μηχανικοί τροχοί βασίζονται επίσης σε διαφορετικές τεχνολογίες και τεχνογνωσίες και, στην Ευρώπη, δεν παράγονται συνήθως από τους ίδιους κατασκευαστές.
30. Συνολικά, βάσει των αποτελεσμάτων της έρευνας της Επιτροπής, συνάγεται ότι υπάρχει χωριστή αγορά προϊόντος για τους μηχανικούς σπονδύλους (τροχούς).

Εμπορικοί δορυφόροι επικοινωνιών

31. Προηγούμενες αποφάσεις της Επιτροπής⁸ έκριναν ότι οι αγορές για τους δορυφόρους επικοινωνιών και τον εξοπλισμό δορυφόρων επικοινωνιών είναι παγκόσμιες, διότι οι εμπορικοί πελάτες αγοράζουν τα προϊόντα αυτά χωρίς να υπόκεινται σε κριτήρια γεωγραφικής κατανομής. Τα μέρη υποστηρίζουν ότι οι όροι ανταγωνισμού στον τομέα των δορυφόρων επικοινωνιών είναι αρκετά ομοιογενείς, ώστε η γεωγραφική αγορά να θεωρηθεί παγκόσμια, εφόσον οι πελάτες ζητούν προσφορές τιμών από και κάνουν παραγγελίες σε ευρύ φάσμα προμηθευτών στην Ευρώπη και τις ΗΠΑ.
32. Όπως αναφέρεται στην απόφαση της 28^{ης} Απριλίου 1999 για την *Aérospatiale/Matra*⁹, οι δορυφόροι, τα εξαρτήματα διαστημικού εξοπλισμού και τα υποσυστήματα που παράγονται από εταιρείες των ΗΠΑ υπόκεινται σε άδεια εξαγωγής που εκδίδεται από το Υπουργείο Άμυνας των ΗΠΑ. Πρόσφατη τροποποίηση του Κανονισμού των ΗΠΑ για το Διεθνές Εμπόριο Όπλων (ITAR) μετέβαλε το εν λόγω σύστημα έκδοσης αδειών εξαγωγής, μεταφέροντας τη δικαιοδοσία στο θέμα των εξαγωγών εμπορικών δορυφόρων επικοινωνιών και εξοπλισμού από το Υπουργείο Εμπορίου στο Υπουργείο Εξωτερικών. Είναι απαραίτητο να εξετασθεί κατά πόσον αυτή η μεταβολή είναι δυνατό να επηρεάσει τους όρους ανταγωνισμού στον τομέα των εμπορικών δορυφόρων.
33. Ορισμένα από τα τρίτα μέρη που απάντησαν στην έρευνα της Επιτροπής εξέφρασαν ορισμένες ανησυχίες ότι το γεγονός αυτό συνεπάγεται ένα αυστηρότερο σύστημα αδειών εξαγωγής το οποίο θα μπορούσε να προκαλέσει καθυστερήσεις στην προμήθεια κατασκευαστικών στοιχείων δορυφόρων από τις ΗΠΑ και θα καθιστούσε ενδεχομένως περισσότερο δυσχερή και ριψοκίνδυνη τη χρησιμοποίηση παρόμοιων εξαρτημάτων από κύριους εργολήπτες εκτός των ΗΠΑ. Άλλοι ανέφεραν ότι ένα αυστηρότερο σύστημα αδειών εξαγωγής θα μπορούσε να δημιουργήσει περισσότερες δυσκολίες στους ευρωπαϊούς προμηθευτές να προσφέρουν ορισμένα εξαρτήματα σε πελάτες στις ΗΠΑ, επειδή οι προδιαγραφές των προϊόντων τα οποία προμηθεύουν οι κύριοι εργολήπτες που είναι εγκατεστημένοι στις ΗΠΑ θα ήταν δυνατό να μην διατίθενται εύκολα σε προμηθευτές εξοπλισμού εκτός των ΗΠΑ.
34. Όμως, λαμβανομένων υπόψη όλων των παραμέτρων, εκτιμάται ότι, προς το παρόν, η αλλαγή αυτή δεν μπορεί να θεωρηθεί ως σοβαρός φραγμός του εμπορίου μεταξύ της Ευρώπης και των ΗΠΑ (με εξαίρεση ορισμένες ευαίσθητες τεχνολογίες) και τα περισσότερα από τα τρίτα μέρη που απάντησαν στην έρευνα της Επιτροπής δήλωσαν ότι εξακολουθούσαν να πιστεύουν ότι οι αγορές δορυφόρων επικοινωνιών και εξαρτημάτων δορυφόρων επικοινωνιών είναι παγκόσμιες. Είναι, συνεπώς, δυνατό να συναχθεί ότι οι αγορές των δορυφόρων επικοινωνίας και των εξαρτημάτων των δορυφόρων επικοινωνίας είναι παγκόσμιες.

Δορυφόροι θεσμικών φορέων για πολιτικές εφαρμογές

---

⁸ Βλ. Υπόθεση αριθ. IV/M.437 – Matra Marconi Space/British Aerospace Space Systems: υποσημείωση 5

⁹ Βλέπε Υπόθεση αριθ. IV/M.1309 – Matra/Aérospatiale.

35. Όπως αναφέρεται στην παράγραφο 22, οι δορυφόροι παρατήρησης και οι επιστημονικοί δορυφόροι και οι διαστημικοί ανιχνευτές αγοράζονται κατά κύριο λόγο από οργανισμούς διαστήματος και ο ανταγωνισμός περιορίζεται συνήθως στους εγχώριους κύριους εργολήπτες δορυφόρων.
36. Ειδικότερα, στην περίπτωση του ΕΟΔ, οι συμβάσεις προμήθειας δορυφόρων και προϊόντων εξοπλισμού διέπονται από την αρχή της γεωγραφικής κατανομής («juste retour») που εμπεριέχεται στη σύμβαση του ΕΟΔ, η οποία επιβάλλει στον ΕΟΔ (i) «να παραχωρεί τη μεγαλύτερη δυνατή προτίμηση στη βιομηχανία όλων των κρατών μελών του [ΕΟΔ]» και (ii) «να εξασφαλίζει τη δίκαιη συμμετοχή όλων των κρατών μελών του [ΕΟΔ], ανάλογα με τη χρηματοδοτική τους συνεισφορά». Εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι υπάρχει ευρωπαϊκή αγορά για τους δορυφόρους παρατήρησης και τους επιστημονικούς δορυφόρους και τους διαστημικούς ανιχνευτές καθώς και για τις αγορές του σχετικού εξοπλισμού (περιλαμβανομένων των μηχανικών σπονδύλων).
37. Υπάρχουν, ενδεχομένως, και εθνικές αγορές για τους δορυφόρους παρατήρησης και τους επιστημονικούς δορυφόρους και τους διαστημικούς ανιχνευτές στα κράτη μέλη εκείνα των οποίων οι οργανισμοί διαστήματος εφαρμόζουν παρόμοιες διαδικασίες προμήθειας στο επίπεδο των κύριων εργοληπτών. Είναι επίσης δυνατό να υφίσταται παγκόσμια αγορά για τους δορυφόρους παρατήρησης που πωλούνται σε εμπορικούς πελάτες ή σε θεσμικούς πελάτες, σε περίπτωση που δεν υπάρχει εγχώριος παραγωγός (όπως στην Ασία), εφόσον οι πελάτες αυτοί φαίνεται να προμηθεύονται τα συστήματα αυτά με τη διαδικασία διεθνών διαγωνισμών. Εντούτοις, για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης, δεν είναι απαραίτητο να οριοθετηθούν περαιτέρω οι γεωγραφικές αγορές αναφοράς ούτε οι αγορές για προϊόντα εξοπλισμού δορυφόρων διότι, στην περίπτωση των εθνικών ή παγκόσμιων αγορών, δεν θα εμποδιζόταν σοβαρά ο ουσιαστικός ανταγωνισμός στον ΕΟΧ ή σε σημαντικό τμήμα του.

Στρατιωτικοί δορυφόροι

38. Τέλος, τα μέρη υποστηρίζουν ότι οι γεωγραφικές αγορές για τους στρατιωτικούς δορυφόρους είναι τουλάχιστον αγορές σε επίπεδο ΕΟΧ, κυρίως λόγω της ανάπτυξης διμερών και πολυμερών ευρωπαϊκών προγραμμάτων (όπως ο στρατιωτικός αναγνωριστικός δορυφόρος Helios 1, στον οποίο συμμετέχουν η Γαλλία, η Ιταλία και η Ισπανία). Παρομοίως, συνάγεται ότι ορισμένα κράτη μέλη προμηθεύονται στρατιωτικούς δορυφόρους μέσω ανοιχτών διαγωνισμών, στους οποίους συμμετέχουν κύριοι εργολήπτες από την Ευρώπη και τις Ηνωμένες Πολιτείες: παραδείγματος χάρη, στον τομέα των δορυφόρων επικοινωνιών, η Hughes φαίνεται ότι έχει συμμετάσχει σε όλους τους διαγωνισμούς για τους ισπανικούς δορυφόρους Hispasat I, ενώ η Lockheed Martin συμμετέχει στον διαγωνισμό για την προμήθεια του δορυφόρου Skynet 5B του Ηνωμένου Βασιλείου.
39. Όμως, από την άλλη πλευρά, ορισμένα κράτη μέλη φαίνεται ότι εξακολουθούν να προμηθεύονται στρατιωτικούς δορυφόρους από εγχώριους παραγωγούς. Ειδικότερα, η γαλλική MOD δήλωσε ότι προμηθεύτηκε στρατιωτικούς δορυφόρους μέσω ανοικτού διαγωνισμού μεταξύ των MMS και Alcatel Space Industries (Alcatel Space). Αν λάβουμε υπόψη ότι οι όροι του ανταγωνισμού περιορίζονται στους εγχώριους κύριους εργολήπτες, συνάγεται ότι στη Γαλλία εξακολουθεί να υφίσταται εθνική γεωγραφική αγορά για την προμήθεια στρατιωτικών δορυφόρων.

40. Όσον αφορά τον εξοπλισμό δορυφόρων για στρατιωτική χρήση, εκτιμάται ότι δεν εφαρμόζεται αυστηρώς ο κανόνας της γεωγραφικής κατανομής «juste retour» (εκτός από ορισμένα ειδικά και κρίσιμης σημασίας προϊόντα). Ειδικότερα, οι στρατιωτικοί δορυφόροι χρησιμοποιούν συνήθως την ίδια εξέδρα με τους πολιτικούς δορυφόρους και τα εξαρτήματα εξέδρας που προμηθεύεται ο κύριος εργολήπτης είναι δυνατό να αγοράζονται από τους ίδιους προμηθευτές που προσφέρουν προϊόντα πολιτικών εφαρμογών. Ως εκ τούτου, ανάλογα με τον χρησιμοποιούμενο εξοπλισμό, οι γεωγραφικές αγορές για τον εξοπλισμό στρατιωτικών δορυφόρων θα μπορούσαν να είναι είτε εθνικές, είτε παγκόσμιες αγορές. Εντούτοις, για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης, δεν είναι απαραίτητο να οριοθετηθούν περαιτέρω αυτές οι γεωγραφικές αγορές διότι, εξετάζοντας όλους τους εναλλακτικούς ορισμούς για τις γεωγραφικές αγορές, δεν θα εμποδιζόταν σοβαρά ο πραγματικός ανταγωνισμός στον ΕΟΧ ή σε τμήμα του.

ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΑΠΟ ΠΛΕΥΡΑΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥΣ ΔΟΥΡΥΦΟΡΟΥΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

41. Δεν υπάρχουν επικαλύψεις μεταξύ των δραστηριοτήτων των μερών (και των μητρικών τους εταιρειών) στον τομέα των δορυφόρων επικοινωνιών, ούτε στο επίπεδο του κύριου εργολήπτη (εφόσον δραστηριοποιείται μόνον η MMS) ούτε στο επίπεδο του εξοπλισμού (όπου δραστηριοποιούνται και η Aérospatiale-Matra και η MMS και η DASA, αλλά κάθε εταιρεία πωλεί διαφορετικό εξοπλισμό). Εντούτοις, η εξεταζόμενη πράξη θα επιφέρει κάθετη ολοκλήρωση των δραστηριοτήτων της MMS στο επίπεδο του κύριου εργολήπτη και των δραστηριοτήτων της DASA στο επίπεδο του εξοπλισμού.
42. Ορισμένοι τρίτοι προμηθευτές έχουν δηλώσει ότι τα κάθετα χαρακτηριστικά της πράξης θα μπορούσαν να οδηγήσουν στον αποκλεισμό ανταγωνιστικών προμηθευτών εξοπλισμού ή ανταγωνιστών κύριων εργοληπτών. Εντούτοις, στο επίπεδο των κύριων εργοληπτών, τα μέσα μερίδια της αγοράς (σε αξία) της MMS από το 1994 έως το 1998 δεν υπερέβησαν το [10%-15%]*, και η Astrium θα εξακολουθήσει να υφίσταται τον ανταγωνισμό άλλων μεγάλων κατασκευαστών, κυρίως των Hughes, Loral και Lockheed Martin που έχουν έδρα τις ΗΠΑ· στο επίπεδο του εξοπλισμού, τα μέσα μερίδια της αγοράς της DASA κατά την περίοδο 1995-1997 δεν υπερέβησαν το [20%-30%]* σε παγκόσμιο επίπεδο για όλη την αγορά εξοπλισμού δορυφόρων.
43. Με βάση τα ανωτέρω, συνάγεται ότι η κοινοποιηθείσα πράξη δεν δημιουργεί ούτε ενισχύει δεσπόζουσα θέση στον τομέα των δορυφόρων και εξοπλισμού επικοινωνιών που θα μπορούσε να αποτελέσει σοβαρό εμπόδιο του ουσιαστικού ανταγωνισμού στον ΕΟΧ ή σε σημαντικό τμήμα του.

ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΑΠΟ ΠΛΕΥΡΑΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΔΟΥΡΥΦΟΡΟΥΣ ΤΩΝ ΘΕΣΜΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ

44. Και η MMS και η DASA δραστηριοποιούνται ως κύριοι εργολήπτες για τους δορυφόρους παρατήρησης και τους επιστημονικούς δορυφόρους και τους

---

* *Μέρη του κειμένου έχουν ανασκευαστεί για να εξασφαλιστεί ότι δεν αποκαλύπτονται εμπιστευτικές πληροφορίες· τα μέρη αυτά περικλείονται σε αγκύλες.*

διαστημικούς ανιχνευτές που πωλούνται σε εθνικούς οργανισμούς διαστήματος και στον ΕΟΔ στην Ευρώπη. Οι Aérospatiale-Matra, MMS και DASA παράγουν επίσης ορισμένα στοιχεία εξοπλισμού για τα συστήματα αυτά, περιλαμβανομένων των χημικών προωστήρων (που χρησιμοποιούνται σε συστήματα χημικής προώθησης), των ηλιακών συστοιχιών (χρησιμοποιούνται σε ηλιακές γεννήτριες), μηχανικών σπονδύλων (τροχών) και αισθητήρων γης και ηλίου.

45. Η πράξη θα έχει, συνεπώς, σαν αποτέλεσμα την οριζόντια ολοκλήρωση στο επίπεδο του κύριου εργολήπτη και κάθετη ολοκλήρωση στο επίπεδο του κύριου εργολήπτη και των δραστηριοτήτων των μερών και της Aérospatiale-Matra στο επίπεδο του εξοπλισμού.

Χαρακτηριστικά της αγοράς

46. Οι δορυφόροι παρατήρησης και οι επιστημονικοί δορυφόροι και οι διαστημικοί ανιχνευτές συνήθως σχεδιάζονται, αναπτύσσονται, παράγονται και τίθενται σε λειτουργία στο πλαίσιο έργων κατά φάσεις, όπου ο ανταγωνισμός λειτουργεί σε συγκεκριμένα στάδια. Ο τομέας των δορυφόρων θεσμικών φορέων λειτουργεί με βάση την υποβολή προσφορών και ο ανταγωνισμός στις αγορές αυτές καθορίζεται από την παρουσία προσφερόντων με ικανότητα να προσφέρουν αξιόπιστες εναλλακτικές δυνατότητες στα προϊόντα των μερών.
47. Ένα άλλο σημαντικό χαρακτηριστικό των αγορών αυτών είναι ότι, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 36, η προμήθεια του ΕΟΔ υπόκειται στην αρχή της γεωγραφικής κατανομής «juste retour». Σε γενικούς όρους, η αρχή αυτή επιβάλλει στον ΕΟΔ (i) να αγοράζει κατά προτίμηση από εταιρείες των κρατών μελών του ΕΟΔ και ii) να εξασφαλίζει ισορροπία ανάμεσα στη χρηματοδοτική συνεισφορά των κρατών μελών του ΕΟΔ και στο μερίδιο βιομηχανικών εργασιών που ανατίθενται σε κατασκευαστές αυτών των κρατών μελών.
48. Επιτρέπεται ορισμένος βαθμός ευελιξίας για κάθε επιμέρους πρόγραμμα. Παραδείγματος χάρη, στην περίπτωση επιστημονικών δορυφόρων και διαστημικών ανιχνευτών, η αρχή της γεωγραφικής κατανομής «juste retour» εφαρμόζεται σε βάση περιόδων τριών ετών: αυτό σημαίνει ότι δεν εφαρμόζεται αναγκαστικά το κριτήριο της γεωγραφικής κατανομής για κάθε δορυφόρο ή αποστολή εντός αυτής της περιόδου, εφόσον επιτυγχάνεται μια ελάχιστη ανταπόδοση στο τέλος κάθε τριετούς περιόδου. Παρομοίως, στην περίπτωση των δορυφόρων παρατήρησης, αν και τίθενται στόχοι γεωγραφικής κατανομής για κάθε αποστολή, η αντιστάθμιση στην πράξη που εξασφαλίζεται με την ανάθεση βιομηχανικών εργασιών είναι δυνατό να αποκλίνει μέχρι και 20% από τους αρχικούς στόχους.
49. Εντούτοις, συνολικά, αυτό το περιθώριο ευελιξίας περιορίζεται, εφόσον θα πρέπει να υπάρξει εξισορρόπηση και, για ένα ορισμένο διάστημα, τα μέσα εθνικά μερίδια βιομηχανικής εργασίας θα πρέπει να αντιστοιχούν στη γεωγραφική κατανομή βάσει των συνεισφορών των ενδιαφερόμενων κρατών μελών.

Φορείς της αγοράς

50. Είναι γενικά παραδεκτό ότι μόνον τέσσερις εταιρείες στην Ευρώπη μπορούν να ανταγωνιστούν για την κύρια εργοληψία μεγάλων ή περίπλοκων δορυφόρων: οι MMS, DASA, Alcatel Space Industries (Alcatel Space, γαλλική εταιρεία το κεφάλαιο της οποίας κατέχεται από την Alcatel, όμιλο εξοπλισμού τηλεπικοινωνιών, και την Thomson-CSF, όμιλο του αμυντικού τομέα της

επαγγελματικής ηλεκτρονικής) και Alenia Aerospazio (Alenia, ιταλική εταιρεία που ανήκει στον όμιλο Finmeccanica). Όσον αφορά τα μικρότερα έργα, στους άλλους πιθανούς κύριους εργολήπτες περιλαμβάνονται οι Kayser-Threde, OHB Systems και SSTL. Σε παγκόσμιο επίπεδο, υπάρχουν ορισμένοι ακόμα σημαντικοί ανταγωνιστές, όπως οι εταιρείες TRW, Lockheed και Ball Aerospace, με έδρα τις ΗΠΑ.

Συνέπειες της πράξης στις δυνητικές ή παγκόσμιες αγορές

51. Εάν υπήρχαν εθνικές αγορές στο επίπεδο του κύριου εργολήπτη ή/και του εξοπλισμού για τους δορυφόρους παρατήρησης και επιστημονικούς δορυφόρους στα κράτη μέλη εκείνα οι οργανισμοί διαστήματος των οποίων προμηθεύουν δορυφόρους σε θεσμικούς φορείς σε εθνικό επίπεδο, η εξεταζόμενη πράξη δεν θα δημιουργούσε επικαλύψεις, εφόσον οι DASA και MMS δεν δραστηριοποιούνται στα ίδια κράτη μέλη. Για τους ίδιους λόγους, ούτε η κάθετη ολοκλήρωση που προκύπτει από την εν λόγω πράξη θα δημιουργούσε προβλήματα ανταγωνισμού.
52. Παρομοίως, εάν υπήρχαν παγκόσμιες αγορές για την προμήθεια δορυφόρων παρατήρησης σε εμπορικούς πελάτες ή σε θεσμικούς πελάτες όταν δεν υφίσταται εγχώριος παραγωγός, τα μερίδια των μερών στην αγορά (σε όρους όγκου παραγγελιών) δεν θα υπερέβαιναν το [25%-35%]* και θα εξακολουθούσαν να υφίστανται τον ανταγωνισμό από άλλους μεγάλους κύριους εργολήπτες δορυφόρων, περιλαμβανομένης της TRW [60%-70%]*.
53. Βάσει των ανωτέρω, όσον αφορά τις εθνικές ή παγκόσμιες αγορές για τους δορυφόρους που πωλούνται σε θεσμικούς φορείς, συνάγεται ότι η κοινοποιηθείσα πράξη δεν δημιουργεί ούτε ενισχύει δεσπόζουσα θέση που θα μπορούσε να εμποδίσει σημαντικά τον πραγματικό ανταγωνισμό στον EOX ή σε σημαντικό τμήμα του.

Συνέπειες της πράξης στο επίπεδο των κύριων εργοληπτών στην Ευρώπη

54. Λόγω του μικρού αριθμού των δορυφόρων παρατήρησης και των επιστημονικών δορυφόρων και διαστημικών ανιχνευτών που εκτοξεύονται κάθε έτος στην Ευρώπη, τα μερίδια της αγοράς που υπολογίζονται σε μικρό χρονικό διάστημα δεν είναι δυνατό να αποτυπώσουν επαρκώς τα πραγματικά μερίδια της αγοράς των ανταγωνιζόμενων κύριων εργοληπτών. Για τον λόγο αυτό, τα μέσα μερίδια αγοράς (βάσει της αξίας) υπολογίστηκαν για την περίοδο 1994-1998.
55. Σε αυτή τη βάση, η Astrium θα είναι σαφώς ο σημαντικότερος κύριος εργολήπτης για τους δορυφόρους που πωλούνται σε θεσμικούς φορείς. Σε όρους αξίας, τα μέλη της Astrium αντιπροσωπεύουν το [45%-55%]* των πωλήσεων δορυφόρων σε θεσμικούς φορείς από το 1994 έως το 1998 (MMS: [25%-35%]* και DASA: [15%-25%]*), ενώ οι επόμενοι μεγαλύτεροι ανταγωνιστές είναι οι Alcatel Space [30%-35%]* και Alenia Aerospazio [5%-10%]*.

Η Alenia θα είναι πραγματικός ανταγωνιστής, αν και για περιορισμένο αριθμό έργων

56. Από την έρευνα της Επιτροπής συνάγεται ότι είναι περιορισμένος ο αριθμός έργων του ΕΟΔ στα οποία η Alenia θα μπορούσε να λειτουργήσει ως κύριος εργολήπτης. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι η μέση ιταλική συνεισφορά (12%) στα θεσμικά δορυφορικά προγράμματα του ΕΟΔ είναι πολύ χαμηλότερη από το σύνηθες μερίδιο

εργασιών (20%-25%) που ανατίθενται σε έναν κύριο εργολήπτη και στο ότι η αρχή της γεωγραφικής κατανομής «juste retour» επιβάλλει το εθνικό μερίδιο βιομηχανικών εργασιών να είναι ανάλογο με τη συνεισφορά της χώρας στο σχετικό πρόγραμμα. Αν και τα πραγματικά επίπεδα ανταπόδοσης (και κατά συνέπεια η ανταγωνιστική ικανότητα της Alenia στο επίπεδο του κύριου εργολήπτη) είναι δυνατό να παρουσιάζουν διακυμάνσεις από μία αποστολή στην άλλη και να αποκλίνουν από τα ποσοστά της πλήρους αντιστοιχίας, το ασφαλές συμπέρασμα είναι ότι η ανταγωνιστική ικανότητα της Alenia θα είναι περιορισμένη στο επίπεδο του κύριου εργολήπτη για τις θεσμικές δορυφορικές αποστολές του ΕΟΔ.

57. Εντούτοις, συνάγεται ότι η Alenia θα εξακολουθήσει να διαθέτει υψηλή ανταγωνιστικότητα για ορισμένους ευρωπαϊκούς δορυφόρους θεσμικών φορέων. Και τούτο διότι η Alenia θα εξακολουθήσει και να είναι σε θέση να ασκεί σημαντικές λειτουργίες (όπως η ολοκλήρωση ωφέλιμου φορτίου ή εξέδρας) για θεσμικά δορυφορικά προγράμματα του ΕΟΔ και να ενεργεί ως κύριος εργολήπτης για ιταλικά προγράμματα (υπό την αιγίδα του ιταλικού οργανισμού διαστήματος). Θεωρείται ότι οι δραστηριότητες αυτές είναι επαρκείς ώστε να διατηρήσει η Alenia την ανταγωνιστικότητά της και να παραμείνει στην αγορά, άποψη που ενισχύεται από το γεγονός ότι η Alenia ορίστηκε κύριος εργολήπτης του επιστημονικού δορυφόρου Integral του ΕΟΔ (που θα εκτοξευθεί το 2001).

Η Alcatel Space θα είναι σημαντικός ανταγωνιστής της Astrium για τα περισσότερα έργα

58. Με βάση τα ανωτέρω, θα υπάρχει μεγάλος ανταγωνισμός μεταξύ της Alcatel Space και της Astrium, αλλά η Alenia θα διατηρήσει την ανταγωνιστικότητά της ως κύριος εργολήπτης για ορισμένα προγράμματα του ΕΟΔ.
59. Συνάγεται επίσης ότι η Alcatel Space διαθέτει σημαντική ανταγωνιστική ικανότητα έναντι της Astrium: πρώτον, η Alcatel Space διαθέτει σήμερα τις απαραίτητες βασικές ικανότητες να ενεργεί ως κύριος εργολήπτης για όλα τα είδη δορυφόρων και, δεύτερον, η ικανότητά της αυτή δεν θα περιοριστεί από την αρχή της γεωγραφικής κατανομής «juste retour», εφόσον η γαλλική συνεισφορά στα θεσμικά δορυφορικά προγράμματα του ΕΟΔ (περίπου 23%) είναι παραπλήσια με το μέσο μερίδιο εργασιών που πραγματοποιείται από έναν κύριο εργολήπτη.

Δεν υπάρχει δυνατότητα αύξησης των δαπανών των ανταγωνιστών μέσω του κανόνα της γεωγραφικής κατανομής «juste retour»

60. Έχει διατυπωθεί το επιχείρημα ότι η Astrium ήταν ενδεχομένως σε θέση να αυξήσει σημαντικά τα κόστη των ανταγωνιστών της για τα θεσμικά προγράμματα του ΕΟΔ. Ο συλλογισμός αυτός βασίζεται στα επιχειρήματα ότι: (i) λόγω της αρχής της γεωγραφικής κατανομής, ένα συγκεκριμένο ποσοστό κάθε συμβατικής αξίας πρέπει να αντιτίθεται στη Γερμανία και το Ηνωμένο Βασίλειο (που από κοινού αντιπροσωπεύουν ποσοστό περίπου 29%); (ii) η θέση της Astrium σε αυτά τα κράτη μέλη θα ήταν τέτοια που θα καθιστούσε άλλους κύριους εργολήπτες εξαρτημένους από το μερίδιο βιομηχανικών εργασιών που αναλαμβάνει η Astrium από τη Γερμανία και το Ηνωμένο Βασίλειο, το οποίο είναι ανάλογο της συνεισφοράς τους στον ΕΟΔ; (iii) η Astrium θα μπορούσε να αυξήσει τις τιμές της για αυτά τα μερίδια εργασιών, είτε καθιστώντας μη ανταγωνιστικές τις προσφορές των ανταγωνιστών της ή περιορίζοντας τα περιθώρια κέρδους των ανταγωνιστών της σε τέτοιο βαθμό που να μην είναι βιώσιμες οι προσφορές τους.

61. Δεν υπάρχουν ενδείξεις ότι η Astrium θα μπορούσε να προκαλέσει μεγάλη αύξηση του κόστους της Alenia μέσω αυτού του μηχανισμού. Αυτό διότι, πρώτον, στις περιπτώσεις στις οποίες η Alenia θα μπορούσε να είναι ανταγωνιστική στο επίπεδο του κύριου εργολήπτη, το μερίδιό της (και κατά συνέπεια το αναλογούν μερίδιο της Ιταλίας) θα ανερχόταν ή θα υπερέβαινε το μερίδιο εργασιών που ανατίθεται σε έναν κύριο εργολήπτη (20%-25%). Κατά συνέπεια, στις περιπτώσεις αυτές, το μερίδιο της Ιταλίας θα υπερέβαινε το μέσο ποσοστό του 12% που αναλογεί συνολικά στη συνεισφορά της. Δεδομένου ότι τα μέρη δεν δραστηριοποιούνται στην Ιταλία και θα εξαρτώνταν από την Alenia όσον αφορά το μεγαλύτερο μέρος του ιταλικού μεριδίου, αυτό συνεπάγεται ότι τα μέρη θα εξαρτώνται από τη συνεισφορά της Alenia για το μεγαλύτερο μέρος του ποσοστού 20%-25%. Από την άλλη πλευρά, η Alenia θα είναι σε θέση να αναλάβει την εκτέλεση του γαλλικού μεριδίου εργασιών για λογαριασμό της Alcatel Space και επίσης η Alenia θα ήταν σε θέση να αναλάβει και ένα ορισμένο ποσοστό των μεριδίων του Ηνωμένου Βασιλείου και της Γερμανίας για λογαριασμό ορισμένων τρίτων προμηθευτών σε αυτά τα κράτη μέλη. Συνολικά, η Alenia δεν θα εξαρτιόταν από την Astrium για ποσοστό άνω του 20% της συνολικής συμβατικής αξίας. Εξυπακούεται ότι, σε τέτοιες περιπτώσεις, η Astrium θα εξαρτιόταν περισσότερο από την Alenia από ό,τι η Alenia θα εξαρτιόταν από την Astrium και, επομένως, η Astrium δεν θα ήταν σε θέση να προκαλέσει αύξηση των δαπανών της Alenia.
62. Η κατάσταση θα μπορούσε να είναι διαφορετική για την Alcatel Space. Αυτό οφείλεται στο ότι η Alcatel Space θα έπρεπε να αποσπάσει από την Astrium συγκεκριμένο ποσοστό των μεριδίων εργασιών της Γερμανίας και του Ηνωμένου Βασιλείου, ενώ η Astrium θα υπόκειται στους ίδιους περιορισμούς σε πολύ μικρότερο βαθμό, εφόσον μπορεί να αναλάβει σε εθνικό επίπεδο το αναλογούν μερίδιο της Γαλλίας (μέσω της πρώην MMS-France). Εντούτοις, συνολικά, το επιχείρημα ότι η Astrium θα μπορούσε να αυξήσει ουσιαστικά τα κόστη της Alcatel Space θα πρέπει να απορριφθεί στην παρούσα περίπτωση.
63. Πρώτον, πρέπει να επισημανθεί ότι, λόγω του κανόνα της γεωγραφικής κατανομής και της σημαντικής παρουσίας της Alcatel Space σε ορισμένα κράτη μέλη του ΕΟΔ (όπως το Βέλγιο, η Ισπανία, η Δανία ή η Νορβηγία), η Astrium θα πρέπει επίσης να επιδιώξει την απόκτηση μεριδίου από την Alcatel Space. Αυτό καθιστά επίσης την Astrium εξαρτώμενη από την Alcatel Space για ένα ορισμένο ποσοστό των συμβάσεών της και θα περιορίσει, συνεπώς, τη δυνατότητα της Astrium να αυξήσει τα κόστη των ανταγωνιστών της (όπως και η Alcatel Space θα μπορούσε επίσης να αυξήσει τα κόστη της Astrium, αν και σε μικρότερο βαθμό).
64. Δεύτερον, αν και οι δορυφόροι θεσμικών φορέων υπόκεινται σε ειδικές συμβάσεις, οι συνολικές τιμές των οποίων είναι δύσκολο να εκτιμηθούν, φαίνεται ότι ο ΕΟΔ διαθέτει επαρκή εμπειρία και έλεγχο στην κατανομή των τιμών καθώς και μοντέλα εκτίμησης του κόστους, ώστε να εντοπίζει οποιαδήποτε ουσιαστική αύξηση των τιμών. Η ικανότητα αυτή ενισχύεται περαιτέρω από το γεγονός ότι, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 46, ο ΕΟΔ διενεργεί αποστολές στο πλαίσιο έργων κατά φάσεις, όπου οι εκτιμήσεις των τιμών πραγματοποιούνται σε διαφορετικά στάδια της διαδικασίας. Σε μια παρόμοια περίπτωση, ο ΕΟΔ θα διέθετε επίσης επαρκή αντισταθμιστική αγοραστική ισχύ, ώστε να είναι σε θέση να προκαλέσει μείωση των τιμών. Αυτό θα περιόριζε περαιτέρω τη δυνατότητα της Astrium να αυξήσει τις τιμές της για τα μερίδια εργασιών της Γερμανίας και του Ηνωμένου Βασιλείου και με τον τρόπο αυτό να οδηγήσει στην αύξηση των δαπανών της Alcatel Space.

65. Συνολικά, με βάση τα συμπεράσματα που βασίζονται στα δεδομένα τα οποία προέκυψαν κατά την έρευνα της Επιτροπής, συνάγεται ότι, ακόμη και αν η Astrium διέθετε την ικανότητα να αυξήσει τα κόστη της Alcatel Space, οποιαδήποτε πιθανή αύξηση θα είχε περιορισμένες επιπτώσεις (της τάξης του 2%-3% της συνολικής συμβατικής αξίας). Αυτό δεν θα μπορούσε να βλάψει σημαντικά την ανταγωνιστικότητα της Alcatel Space και, αν λάβουμε υπόψη ότι τα συνήθη περιθώρια κέρδους ενός κυρίου εργολήπτη ανέρχονται σε [...] της συνολικής συμβατικής αξίας, η Alcatel Space θα μπορούσε να αντισταθμίσει μια παρόμοια αύξηση των τιμών. Κατά συνέπεια, συνάγεται ότι η Astrium δεν θα ήταν σε θέση να προκαλέσει σημαντική αύξηση των δαπανών της Alcatel Space.

Δεν υπάρχει δυνατότητα αποκλεισμού άλλων κύριων εργοληπτών από τις αγορές

66. Έχει επίσης διατυπωθεί το επιχείρημα ότι η Astrium θα μπορούσε να αποτελέσει σημαντικό προμηθευτή ορισμένων στοιχείων εξοπλισμού (όπως τα δίκτυα ηλιακών συστοιχιών, οι μηχανικοί σπόνδυλοι, οι χημικοί προωστήρες, οι κρυοστάτες). Στον βαθμό που άλλοι κύριοι εργολήπτες είναι αναγκασμένοι να προμηθευτούν τα στοιχεία εξοπλισμού από την ελεύθερη αγορά, είναι απαραίτητο να εξετασθεί αν, μετά την ολοκλήρωση της πράξης, η Astrium θα ήταν σε θέση να αποκλείσει τους εν λόγω ανταγωνιστές της.
67. Πρέπει να επισημανθεί ότι η Astrium δεν θα είναι σε θέση να περιορίσει τη δυνατότητα προμήθειας ανταγωνιστών κύριων εργοληπτών: εφόσον η επιλογή προμηθευτών πραγματοποιείται συνήθως μετά την επιλογή του κύριου εργολήπτη, εκτιμάται ότι η Astrium δεν θα είχε κίνητρα να το πράξει, εφόσον οποιοσδήποτε περιορισμός της προσφοράς δεν θα είχε επίπτωση στην επιλογή του κύριου εργολήπτη, αλλά αντίθετα θα περιόριζε τις πωλήσεις της Astrium· και, εν πάση περιπτώσει, ο ΕΟΔ θα εντόπιζε κατά πάσα πιθανότητα τον οποιοδήποτε περιορισμό προμηθειών εκ μέρους της Astrium και θα λάμβανε διορθωτικά μέτρα. Εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι η βασική εν δυνάμει επίπτωση της πράξης θα αφορούσε την ικανότητα της Astrium να αυξήσει τα κόστη των ανταγωνιστών της μέσω της αύξησης των τιμών του εξοπλισμού.
68. Πρώτον, εκτιμάται εντούτοις ότι τα περισσότερα από τα εξεταζόμενα στοιχεία εξοπλισμού (όπως τα δίκτυα ηλιακών συστοιχιών, οι χημικοί προωστήρες, οι κρυοστάτες και οι μαγνητικοί σπόνδυλοι¹⁰ παράγονται αποκλειστικά μέσω της Astrium από τη DASA ή την MMS ή την Aérospatiale-Matra). Επειδή και η MMS και η DASA δραστηριοποιούνται ήδη στο επίπεδο του κύριου εργολήπτη, η πράξη δεν θα επηρεάσει ουσιαστικά τους όρους ανταγωνισμού για αυτά τα προϊόντα εξοπλισμού.
69. Δεύτερον, ορισμένα από τα εξεταζόμενα προϊόντα (όπως οι κρυοστάτες) δεν είναι στην πραγματικότητα τυποποιημένα στοιχεία εξοπλισμού που μπορούν να ταιριάξουν σε όλους τους δορυφόρους, αλλά, αντιθέτως, είναι προϊόντα υψηλού βαθμού ειδίκευσης που αναπτύσσονται με προγράμματα τεχνολογικής έρευνας και ανάπτυξης του ΕΟΔ. Για τα προϊόντα αυτά, εκτιμάται ότι η Astrium δεν θα είναι σε θέση να αποκλείσει τους ανταγωνιστικές κύριους εργολήπτες, εφόσον ο ΕΟΔ μπορεί είτε να απαιτήσει τη γνωστοποίηση των αποτελεσμάτων αυτών των

---

¹⁰ Βλέπε στοιχεία που παρατίθενται στις παραγράφους 78 έως 83, κατωτέρω

προγραμμάτων τεχνολογικής έρευνας και ανάπτυξης σε όλους τους διαγωνιζόμενους ή να αποφασίσει να αγοράσει απευθείας το εξεταζόμενο προϊόν και να το παραχωρήσει στον επιλεγέντα κύριο εργολήπτη.

70. Τέλος, δεν υπάρχουν ενδείξεις ότι η Astrium θα μπορούσε να αποκλείσει άλλους κύριους εργολήπτες μέσω οποιουδήποτε προϊόντος του οποίου δεν θα υπήρχε άλλος εναλλακτικός ανταγωνιστικός προμηθευτής της Astrium στην Ευρώπη. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι τα προϊόντα αυτά είναι τυποποιημένα στοιχεία εξοπλισμού για τα οποία επικρατούν ήδη οι συνήθεις όροι των τιμών και στο ότι τα μέρη δεν θα μπορούσαν να αυξήσουν σημαντικά τις τιμές τους χωρίς αυτό να γίνει αντιληπτό από τον ΕΟΔ, ο οποίος θα ελάμβανε διορθωτικά μέτρα. Και, εν πάση περιπτώσει, τα προϊόντα αυτά αντιπροσωπεύουν μόνον μικρό μέρος της αξίας ενός δορυφόρου.
71. Με βάση τα ανωτέρω, συνάγεται ότι η κοινοποιηθείσα πράξη δεν δημιουργεί ούτε ενισχύει δεσπόζουσα θέση στον τομέα των δορυφόρων θεσμικών φορέων, στο επίπεδο του κύριου εργολήπτη στην Ευρώπη που θα μπορούσε να εμποδίσει σοβαρά τον ανταγωνισμό στον ΕΟΧ ή σε σημαντικό τμήμα του.

Συνέπειες της πράξης σε επίπεδο εξοπλισμού στην Ευρώπη

72. Όπως αναφέρεται στην παράγραφο 44, οι MMS, DASA και Aérospatiale-Matra κατασκευάζουν ορισμένα στοιχεία εξοπλισμού για δορυφόρους θεσμικών φορέων (όπως τα δίκτυα ηλιακών συστημάτων, οι μηχανικοί σπόνδυλοι, οι χημικοί προωστήρες ή οι κρυστάλλοι). Η πράξη δεν θα προκαλέσει επικαλύψεις στο επίπεδο του εξοπλισμού, εφόσον τα μέρη και η Aérospatiale-Matra δεν προμηθεύουν παρόμοια προϊόντα. Εντούτοις, η πράξη θα επιφέρει κάθετη ολοκλήρωση μεταξύ των δραστηριοτήτων των μερών στις αγορές βασικού εξοπλισμού δορυφόρων και στις δραστηριότητές τους στις αγορές τελικών προϊόντων για τους δορυφόρους θεσμικών φορέων.
73. Είναι, συνεπώς, απαραίτητο να εξετασθεί η επίπτωση της κοινοποιηθείσας πράξης στο επίπεδο του εξοπλισμού. Ειδικότερα, ορισμένοι τρίτοι προμηθευτές έχουν εκφράσει ανησυχίες ότι η συγχωνευθείσα επιχείρηση (που αποτελεί και βασικό πελάτη και ανταγωνιστή τους) θα μπορούσε να εξασθενίσει την ανταγωνιστική τους θέση, παραδείγματος χάρη ευνοώντας προμηθευτές στο εσωτερικό του ομίλου για τις συμβάσεις εκείνες στις οποίες η Astrium ενεργεί ως κύριος εργολήπτης ή/και επιβάλλοντας αυστηρότερους συμβατικούς όρους σε τρίτους προμηθευτές.

Άλλα στοιχεία εξοπλισμού, πλην των μηχανικών σπονδύλων (τροχών)

74. Οι ανησυχίες αυτές αφορούν εν δυνάμει όλα τα στοιχεία εξοπλισμού τα οποία παράγει κάποιο από τα μέρη ή οι μητρικές τους εταιρείες και τα οποία το άλλο μέρος (ή και τα δύο μέρη) αγοράζουν επίσης από ανεξάρτητους προμηθευτές. Ο εξοπλισμός αυτός περιλαμβάνει μηχανικούς σπονδύλους, ηλιακές γεννήτριες, αισθητήρες γης και ηλίου, εξοπλισμό χημικής προώθησης (προωθητικούς κινητήρες απογείου, δεξαμενές, προωστήρες) και άλλα. Εντούτοις, με εξαίρεση τους μηχανικούς σπονδύλους, δεν υπάρχουν ενδείξεις ότι η πράξη θα μπορούσε να δημιουργήσει δεσπόζουσα θέση των μερών.
75. Πρώτον, οποιαδήποτε προσπάθεια της Astrium να ευνοήσει τους προμηθευτές που ανήκουν στον όμιλό της, θα περιοριζόταν σημαντικά από το γεγονός ότι, σύμφωνα με τους κανόνες προμηθειών του ΕΟΔ, η επιλογή προμηθευτών πραγματοποιείται

συνήθως με διαδικασία ανοικτού διαγωνισμού που παρακολουθείται από τον ΕΟΔ. Η οποιαδήποτε προσπάθεια να ευνοηθούν οι προμηθευτές που ανήκουν στον όμιλο θα ήταν ακόμη δυσκολότερη επειδή, σε περίπτωση που ο κύριος εργολήπτης επιθυμεί να υποβάλει προσφορά για οποιοδήποτε στοιχείο του εξοπλισμού, συνήθως αποκλείεται ο κύριος εργολήπτης από την επιλογή του εξεταζόμενου εξοπλισμού και η επιλογή τίθεται υπό την ευθύνη ομάδας αξιολόγησης που διορίζεται από τον ΕΟΔ.

76. Δεύτερον, τα περισσότερα από τα εξεταζόμενα προϊόντα προσφέρονται επίσης από επιχειρήσεις εκτός της Γαλλίας, της Γερμανίας και του Ηνωμένου Βασιλείου (όπου δραστηριοποιείται η Astrium). Δεδομένης της εφαρμογής του κανόνα της γεωγραφικής κατανομής που διέπει τις προμήθειες του ΕΟΔ, σύμφωνα με τον οποίο απαιτείται ένα ορισμένο ποσοστό της συμβατικής αξίας να ανατίθεται σε προμηθευτές σε όλες τις συμμετέχουσες χώρες, θα περιοριζόταν σημαντικά η ικανότητα της Astrium να ευνοήσει προμηθευτές που ανήκουν στον όμιλό της ή να επιβάλει αδικαιολόγητους συμβατικούς όρους για την προμήθεια του εξεταζόμενου εξοπλισμού.
77. Τέλος, εκτιμάται ότι για τα περισσότερα από τα εξεταζόμενα προϊόντα ορισμένοι προμηθευτές δεν πραγματοποιούν σήμερα σημαντικές πωλήσεις στην MMS και τη DASA. Οι προμηθευτές αυτοί θα εξακολουθούσαν να διατηρούν την ανταγωνιστική τους ικανότητα, ακόμη και αν η Astrium κατόρθωνε να ευνοήσει προμηθευτές που ανήκουν στον όμιλό της. Είναι ακόμα δυνατό να ενισχυθεί περαιτέρω η ανταγωνιστική θέση των προμηθευτών μετά την εν λόγω πράξη, εφόσον οι ανταγωνιζόμενοι κύριοι εργολήπτες (όπως η Alcatel Space και η Alenia) θα προτιμήσουν πιθανώς να προμηθευτούν τα προϊόντα από ανεξάρτητους προμηθευτές.
78. Βάσει των ανωτέρω, και λαμβανομένης υπόψη της συνδυασμένης επίπτωσης των τριών προαναφερόμενων στοιχείων, εκτιμάται ότι η κοινοποιηθείσα πράξη δεν δημιουργεί ούτε ενισχύει δεσπόζουσα θέση στις ευρωπαϊκές αγορές για στοιχεία εξοπλισμού δορυφόρων, πλην των μηχανικών σπονδύλων, εξαιτίας της οποίας θα εμποδιζόταν σημαντικά ο αποτελεσματικός ανταγωνισμός στον ΕΟΧ ή σε σημαντικό τμήμα του.

Μηχανικοί σπόνδυλοι (τροχοί)

79. Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, είναι δυνατό να εντοπισθούν μόνο δύο παραγωγοί μηχανικών σπονδύλων (τροχών): η MMS, η οποία δεν πραγματοποιεί πωλήσεις μηχανικών σπονδύλων αλλά τους χρησιμοποιεί για τις δικές της ανάγκες, και η Teldix, γερμανική εταιρεία η οποία πραγματοποιεί πωλήσεις στους περισσότερους ευρωπαίους κύριους εργολήπτες (αλλά και σε πελάτες εκτός Ευρώπης).
80. Η Teldix επιτυγχάνει σημαντικό τμήμα των πωλήσεών της μέσω των μερών και ανέφερε ότι οι οικονομίες κλίμακας έχουν μεγάλη σημασία στον τομέα των μηχανικών σπονδύλων. Κατά συνέπεια, εκτιμάται ότι, εάν η συγχωνευθείσα επιχείρηση αποφάσιζε να περιορίσει τις αγορές της από την Teldix και να προμηθεύεται το προϊόν από την MMS, θα προκαλούνταν σημαντική ζημία στην ανταγωνιστικότητα της Teldix.
81. Εκτιμάται επίσης ότι η Teldix δεν θα προστατευόταν ουσιαστικά από τους κανόνες προμηθειών του ΕΟΔ (εφόσον οι περισσότερες πωλήσεις της Teldix αφορούν δορυφόρους επικοινωνιών στους οποίους δεν εφαρμόζονται οι κανόνες του ΕΟΔ),

ούτε από την εφαρμογή της αρχής της γεωγραφικής κατανομής (εφόσον η Teldix είναι γερμανική επιχείρηση).

82. Συνεπώς, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι υπάρχουν σοβαροί κίνδυνοι, μετά την εξεταζόμενη πράξη, να προκαλέσουν τα μέρη σημαντική ζημία στην ανταγωνιστική ικανότητα του μοναδικού τους ανταγωνιστή στον τομέα των μηχανικών σπονδύλων. Αυτό θα οδηγούσε στη δημιουργία δεσπόζουσας θέσης στις πωλήσεις μηχανικών σπονδύλων στην Ευρώπη, η οποία θα εμπόδιζε σημαντικά τον πραγματικό ανταγωνισμό στο εσωτερικό του ΕΟΧ.
83. Όταν κοινοποιήθηκαν στα μέρη αυτές οι ανησυχίες, τα μέρη πρότειναν διορθωτικό μέτρο που παρατίθεται λεπτομερώς στο παράρτημα. Το διορθωτικό μέτρο συνίσταται στο ότι η MMS παρατηρείται από τη δραστηριότητα στον τομέα των μηχανικών σπονδύλων (περιλαμβανομένων των ενσώματων πάγιων στοιχείων ενεργητικού, των συμβάσεων προμήθειας και πωλήσεων, των δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας και του προσωπικού).
84. Βάσει αυτού του διορθωτικού μέτρου, η MMS θα παύσει τις δραστηριότητές της στον τομέα των μηχανικών σπονδύλων. Κατά συνέπεια, εάν η εν λόγω ανάληψη δέσμευσης υλοποιηθεί, θα αρθούν οι ανησυχίες της Επιτροπής ότι η προτεινόμενη συγκέντρωση θα μπορούσε να δημιουργήσει δεσπόζουσα θέση στην αγορά μηχανικών σπονδύλων στην Ευρώπη.

ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΛΕΥΡΑ ΤΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΟΥΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΥΣ ΔΟΡΥΦΟΡΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟ

85. Οι στρατιωτικοί δορυφόροι πραγματοποιούν συνήθως παρόμοιες αποστολές με αυτές των εμπορικών δορυφόρων ή των δορυφόρων θεσμικών φορέων. Συνήθως χρησιμοποιούν τις ίδιες εξέδρες με τους πολιτικούς δορυφόρους, αλλά απαιτούν ειδικές προσαρμογές που συνδέονται με την ασφάλεια του δορυφόρου, την προστασία των δεδομένων κλπ. Δεδομένης αυτής της τεχνικής συγγένειας, του χαμηλού όγκου πωλήσεων στρατιωτικών δορυφόρων και της παρουσίας σημαντικών οικονομιών κλίμακας στον διαστημικό τομέα, εκτιμάται ότι για να εξασφαλιστεί η ανταγωνιστικότητα στο επίπεδο του κύριου εργολήπτη για τους στρατιωτικούς δορυφόρους απαιτούνται συνήθως σημαντικές δραστηριότητες στον τομέα των πολιτικών εφαρμογών. Αυτό αφορά ιδίως τους στρατιωτικούς δορυφόρους επικοινωνιών, οι οποίοι βασίζονται κυρίως στις ίδιες εξέδρες με τους πολιτικούς δορυφόρους όπου, λόγω της χρησιμοποίησης «τυποποιημένων» εφαρμογών, οι οικονομίες κλίμακας είναι εξαιρετικά σημαντικές.
86. Για τους ίδιους με τους προαναφερθέντες λόγους, δεν υπάρχουν ενδείξεις ότι η εξεταζόμενη πράξη θα μπορούσε να έχει δυσμενείς επιπτώσεις στον ανταγωνισμό στον τομέα δορυφόρων παρατήρησης και επιστημονικών δορυφόρων στρατιωτικής χρήσης ή στην ελεύθερη αγορά των στρατιωτικών δορυφόρων επικοινωνιών. Ούτε υπάρχουν ενδείξεις ότι η πράξη θα μπορούσε να δημιουργήσει ή να ενισχύσει δεσπόζουσα θέση στο επίπεδο του εξοπλισμού. Πρώτον, επειδή ούτε η MMS ούτε η DASA δραστηριοποιούνται στα ίδια κράτη μέλη, η πράξη δεν θα αλλοιώσει ουσιαστικά τους όρους ανταγωνισμού για τα προϊόντα αυτά (κυρίως για τα κρίσιμα στοιχεία εξοπλισμού) των οποίων η γεωγραφική αγορά είναι εθνική αγορά. Δεύτερον, για τα προϊόντα εξοπλισμού των οποίων η γεωγραφική αγορά είναι παγκόσμια, τα μερίδια αγοράς των μερών δεν υπερβαίνουν το [20%-30%]*.

87. Εντούτοις, η Επιτροπή έχει εντοπίσει σοβαρούς κινδύνους ότι η πράξη θα μπορούσε να δημιουργήσει ή να ενισχύσει δεσπόζουσα θέση της MMS στη γαλλική αγορά για τους στρατιωτικούς δορυφόρους επικοινωνιών, αγορά στην οποία η προμήθεια βασίζεται στον ελεύθερο ανταγωνισμό μεταξύ της MMS και της Alcatel Space στο επίπεδο του κύριου εργολήπτη.
88. Σε αυτή την αγορά, τα τρέχοντα σχέδια της Alcatel Space βασίζονται σε τυποποιημένη εξέδρα με την ονομασία Spacebus 3000. Η DASA προμηθεύει ορισμένα υποσυστήματα και στοιχεία εξοπλισμού για αυτή την εξέδρα και, κατά τις ενδείξεις, είναι η μοναδική πηγή προμήθειας για συστήματα διαχείρισης επί του σκάφους¹¹, για τα ενοποιημένα συστήματα προώθησης¹² και τους χημικούς προωστήρες¹³.
89. Από την έρευνα της Επιτροπής προκύπτει ότι η Alcatel Space θα αντιμετώπιζε δυσκολία στην ανεύρεση εναλλακτικής πηγής προμήθειας των ανωτέρω προϊόντων (κυρίως όσον αφορά τα συστήματα διαχείρισης επί του σκάφους, τα οποία δεν πωλούνται συνήθως στην ελεύθερη αγορά αλλά σχεδιάζονται συνήθως απευθείας από τον κύριο εργολήπτη στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του για τα συστήματα) ή/και θα επιβαρύνονταν με σημαντικά πρόσθετα κόστη και καθυστερήσεις. Κατά συνέπεια, βραχυπρόθεσμα, η Alcatel Space εξαρτάται από τις προμήθειες της DASA για τη δραστηριότητά της στον τομέα των στρατιωτικών δορυφόρων επικοινωνίας.
90. Μετά την πράξη, η συγχωνευθείσα επιχείρηση θα αποτελεί πλέον και προμηθευτή και ανταγωνιστή της Alcatel Space. Αυτό θα έδινε κίνητρα στη DASA να περιορίσει, να αυξήσει την τιμή ή να υποβαθμίσει την ποιότητα των προμηθειών της στην Alcatel Space, εξασθενίζοντας με τον τρόπο αυτό την ανταγωνιστική της θέση και αποκλείοντας, ενδεχομένως, την Alcatel Space από το επίπεδο του κύριου εργολήπτη. Δεδομένου του ότι η Alcatel Space είναι ο μοναδικός ανταγωνιστής της MMS στο επίπεδο του κύριου εργολήπτη στη Γαλλία, θα αποκλειόταν κάθε εναλλακτική δυνατότητα στην Astrium μετά την εξεταζόμενη πράξη. Υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις ότι αυτό θα οδηγούσε στη δημιουργία δεσπόζουσας θέσης στον τομέα των στρατιωτικών δορυφόρων επικοινωνιών στη Γαλλία, εξαιτίας της οποίας θα εμποδιζόταν σημαντικά ο αποτελεσματικός ανταγωνισμός σε αυτό το κράτος μέλος.
91. Όταν οι ανωτέρω ανησυχίες κοινοποιήθηκαν στα μέρη, αυτά πρότειναν διορθωτικό μέτρο που παρουσιάζεται λεπτομερώς στο παράρτημα. Το διορθωτικό μέτρο

---

¹¹ Το σύστημα διαχείρισης επί του σκάφους περιλαμβάνει λογισμικό και υλικό για την επεξεργασία δεδομένων που αφορούν το σύστημα ελέγχου του προσανατολισμού και της τροχιάς του δορυφόρου. Είναι σημαντικό στοιχείο της εξέδρας και θεωρείται συνήθως ότι αποτελεί μέρος των βασικών τεχνολογιών τις οποίες οφείλει να κατέχει ο κύριος εργολήπτης για να διατηρήσει την ανταγωνιστικότητά του.

¹² Τα ενοποιημένα συστήματα προώθησης είναι το υποσύστημα προώθησης ενός δορυφόρου. Οδηγεί τον δορυφόρο στην τροχιά του και χρησιμοποιείται για να διατηρεί ο δορυφόρος τον προσανατολισμό και την τροχιά του κατά τη διάρκεια ζωής του. Το υποσύστημα προώθησης, από την πλευρά του, αποτελείται από ορισμένα στοιχεία εξοπλισμού, περιλαμβανομένων των κινητήρων, προωστήρων και δεξαμενών.

¹³ Οι χημικοί προωστήρες είναι τμήμα του υποσυστήματος προώθησης.

συνίσταται στο ότι η DASA αναλαμβάνει τη δέσμευση να χορηγήσει άδειες μη αποκλειστικής εκμετάλλευσης για την κατασκευή και πώληση συστημάτων διαχείρισης επί του σκάφους, ενοποιημένων συστημάτων προώθησης και χημικών προωστήρων.

92. Το εν λόγω διορθωτικό μέτρο θα επιτρέψει τη δημιουργία εναλλακτικής πηγής προμήθειας των εξεταζόμενων προϊόντων και θα αποτρέψει τις πιθανές δυσμενείς επιπτώσεις της πράξης. Κατά συνέπεια, εάν η εν λόγω ανάληψη δεσμεύσεων υλοποιηθεί, θα αρθούν οι ανησυχίες της Επιτροπής ότι η προτεινόμενη συγκέντρωση θα μπορούσε να δημιουργήσει δεσπόζουσα θέση στη γαλλική αγορά για τους στρατιωτικούς δορυφόρους επικοινωνιών.

B. ΔΙΑΣΤΗΜΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ

ΑΓΟΡΕΣ ΣΧΕΤΙΚΟΥ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ

93. Η διαστημική υποδομή περιλαμβάνει συστήματα επανδρωμένων και μη επανδρωμένων δορυφόρων που χρησιμοποιούνται αρκετές φορές για διαφορετικές αποστολές, κυρίως στον τομέα της έρευνας σε συνθήκες διαστήματος (μικροβαρύτητα, κενό αέρος, ακτινοβολία) αλλά και για εφαρμοσμένη τεχνολογία και δοκιμές σε τροχιά. Σε αντίθεση με τους δορυφόρους, τα συστήματα διαστημικής υποδομής δεν σχεδιάζονται για μία ειδική αποστολή, αλλά για αρκετές διαδοχικές αποστολές με τα ίδια βασικά συστήματα και, σε ορισμένες περιπτώσεις (όπως οι επανδρωμένοι διαστημικοί σταθμοί), πρέπει να παρέχουν τη δυνατότητα παρουσίας και λειτουργίας ανθρώπων. Επειδή η διαστημική υποδομή χρησιμοποιείται κυρίως για επιστημονικούς σκοπούς και σπάνια έχει άμεσες εμπορικές εφαρμογές, οι πελάτες διαστημικής υποδομής είναι κυρίως οργανισμοί διαστήματος όπως η NASA, ο ΕΟΔ ή ευρωπαϊκοί εθνικοί οργανισμοί.
94. Η διαστημική υποδομή μπορεί να χωριστεί σε πέντε βασικές κατηγορίες προϊόντων: (i) μη επανδρωμένες επαναχρησιμοποιήσιμες / ανακτήσιμες εξέδρες (όπως οι θαλαμίσκοι για έρευνα και ανάπτυξη μικροβαρύτητας)· (ii) επανδρωμένα ή χειριζόμενα από τον άνθρωπο εργαστήρια ή περιβάλλοντα (όπως οι διαστημικοί σταθμοί)· (iii) συστήματα εξοπλισμού (όπως συστήματα που χρησιμοποιούνται για τον εφοδιασμό διαστημικών σταθμών με στοιχεία εξοπλισμού ή αναλώσιμα)· (iv) στοιχεία ωφέλιμου φορτίου (όπως στοιχεία πειραματισμού στο εσωτερικό ενός διαστημικού συστήματος που χρησιμοποιούνται για τη διερεύνηση δραστηριοτήτων σε συνθήκες διαστήματος)· και (v) εξωτερική υποδομή (όπως στοιχεία υποδομής για επανδρωμένες πλανητικές και διαπλανητικές διερευνήσεις, όπως περιβάλλοντα, πλανητικά οχήματα και άλλα).
95. Τα μέρη υποστηρίζουν ότι η διαστημική υποδομή υπάγεται σε αγορές προϊόντος που πρέπει να διακριθούν από τους δορυφόρους, διότι η διαστημική υποδομή, σε αντίθεση με τους δορυφόρους, σχεδιάζεται για επαναλαμβανόμενη χρήση και πρέπει, κατά συνέπεια, να παρέχει τη δυνατότητα συντήρησης ή να ανταποκρίνεται σε ειδικές προδιαγραφές ασφάλειας σε περίπτωση επανδρωμένων διαστημικών συστημάτων. Η άποψη αυτή έχει επιβεβαιωθεί σε μεγάλο βαθμό από τα αποτελέσματα της έρευνας της Επιτροπής.
96. Τα μέρη υποστηρίζουν επίσης ότι δεν είναι απαραίτητο να γίνει διάκριση μεταξύ των ανωτέρω κατηγοριών προϊόντος, εφόσον όλοι οι συντελεστές της αγοράς είναι σε θέση να δράσουν ως κύριοι εργολήπτες σε όλα αυτά τα τμήματα της αγοράς.
97. Εντούτοις, αν και σύμφωνα με τις ενδείξεις οι βασικοί κύριοι εργολήπτες (π.χ. MMS, DASA και Alenia) έχουν την ικανότητα να δραστηριοποιούνται σε όλες τις κατηγορίες προϊόντος, από τα αποτελέσματα της έρευνας της Επιτροπής συνάγεται ότι πρέπει να γίνει διάκριση ανάμεσα στις κατηγορίες μικρότερων προϊόντων (μη επανδρωμένες επαναχρησιμοποιήσιμες / ανακτήσιμες εξέδρες και στοιχεία ωφέλιμου φορτίου, με συνολική συμβατική αξία που είναι συνήθως κατώτερη των 50 εκατ. ευρώ) και στις κατηγορίες μεγαλύτερων προϊόντων (ιδίως επανδρωμένα ή κατευθυνόμενα από τον άνθρωπο εργαστήρια ή περιβάλλοντα, συνολικής συμβατικής αξίας που υπερβαίνει συνήθως τα 500 εκατ. ευρώ). Και τούτο διότι οι κύριοι εργολήπτες που δραστηριοποιούνται στις κατηγορίες μικρότερων προϊόντων (π.χ. οι Kayser-Threde, Carlo Gavazzi ή OHB System) είναι πιθανό να μην

διαθέτουν τις ικανότητες ή τους αναγκαίους χρηματοδοτικούς πόρους για την παραγωγή μεγαλύτερων συστημάτων και συνήθως εστιάζουν την επιχειρηματική δραστηριότητα του κύριου εργολήπτη στις κατηγορίες μικρότερων προϊόντων. Αυτό οφείλεται επίσης στο γεγονός ότι οι συνθήκες ανταγωνισμού είναι, κατά τις ενδείξεις, διαφορετικές ανάμεσα στα μεγαλύτερα και στα μικρότερα προϊόντα: ειδικότερα, ενώ οι εργολήπτες μικρότερων προϊόντων υποδομής επιλέγονται με ανοιχτούς διαγωνισμούς προμηθειών, η επιλογή των κύριων εργοληπτών μεγαλύτερων προϊόντων διέπεται, κατά τις ενδείξεις, σε μεγάλο βαθμό από κριτήρια εθνικής βιομηχανικής πολιτικής.

98. Εντούτοις, για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης, δεν είναι απαραίτητο να οριοθετηθούν περαιτέρω οι αγορές σχετικού προϊόντος για τη διαστημική υποδομή διότι, εξετάζοντας όλους τους εναλλακτικούς ορισμούς της αγοράς, δεν θα εμποδιζόταν σοβαρά ο αποτελεσματικός ανταγωνισμός στον ΕΟΧ ή σε σημαντικό τμήμα του.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΓΟΡΕΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

99. Όπως αναφέρεται στην παράγραφο 93, οι πελάτες για τη διαστημική υποδομή είναι οργανισμοί διαστήματος, και κυρίως ο ΕΟΔ. Η προμήθεια συστημάτων διαστημικής υποδομής και εξοπλισμού υπόκειται, συνεπώς, στην αρχή της γεωγραφικής κατανομής «*juste retour*» και ο ανταγωνισμός ανάμεσα στους προμηθευτές συστημάτων διαστημικής υποδομής οργανώνεται βάσει προγραμμάτων ευρωπαϊκής εμβέλειας.
100. Κατά συνέπεια, εκτιμάται ότι οι αγορές για τη διαστημική υποδομή είναι ευρωπαϊκές. Εντούτοις, για τους σκοπούς της παρούσας υπόθεσης, δεν είναι απαραίτητο να οριοθετηθούν περαιτέρω οι γεωγραφικές αγορές αναφοράς για τη διαστημική υποδομή διότι, ακόμη και αν οι γεωγραφικές αγορές ήταν εθνικές, δεν θα εμποδιζόταν σημαντικά ο αποτελεσματικός ανταγωνισμός στον ΕΟΧ ή σε σημαντικό τμήμα του.

ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΑΠΟ ΠΛΕΥΡΑΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

101. Τα συστήματα διαστημικής υποδομής αφορούν συνήθως εξειδικευμένα προϊόντα που αναπτύσσονται και κατασκευάζονται για εφαρμογές υψηλής ειδικευσης, μέσω εθνικών ή διεθνών προγραμμάτων που ανατίθενται από οργανισμούς διαστήματος. Στην πράξη, όλα τα τρέχοντα και τα εγκριθέντα μελλοντικά προγράμματα διαστημικής υποδομής του ΕΟΔ αφορούν την ανάπτυξη του Διεθνούς Διαστημικού Σταθμού (ΔΔΣ) από τις Ηνωμένες Πολιτείες, τη Ρωσία, την Ευρώπη, την Ιαπωνία, τον Καναδά και τη Βραζιλία. Ειδικότερα, ο ΕΟΔ θα προμηθεύσει το Columbus Orbital Facility (εργαστήριο κατευθυνόμενο από τον άνθρωπο) για τον ΔΔΣ. Τα πρώτα μέρη του ΔΔΣ εκτοξεύθηκαν και συναρμολογήθηκαν τον Δεκέμβριο του 1998 και ο σταθμός εκτιμάται ότι θα ολοκληρωθεί μέχρι το 2005.
102. Οι αγορές διαστημικής υποδομής έχουν ορισμένα κοινά χαρακτηριστικά με τις αγορές δορυφόρων θεσμικών φορέων. Πρώτον, επειδή τα προϊόντα διαστημικής υποδομής αναπτύσσονται και παράγονται σε έργα κατά φάσεις που ανατίθενται από οργανισμούς διαστήματος, αποτελούν αγορές που λειτουργούν με βάση την υποβολή προσφορών και οι όροι του ανταγωνισμού καθορίζονται από την παρουσία διαγωνιζομένων που έχουν τη δυνατότητα να προσφέρουν αξιόπιστες εναλλακτικές

προσφορές προς τα προϊόντα των μερών. Δεύτερον, όπως και στην περίπτωση των δορυφόρων θεσμικών φορέων, τα προγράμματα διαστημικής υποδομής υπόκεινται στον κανόνα της γεωγραφικής κατανομής «juste retour».

103. Εντούτοις, οι αγορές διαστημικής υποδομής μπορεί να διαφέρουν από τις αγορές των δορυφόρων θεσμικών φορέων από αρκετές απόψεις. Πρώτον, εκτιμάται ότι η εφαρμογή της αρχής της γεωγραφικής κατανομής είναι λιγότερο ευέλικτη σε σχέση με την αγορά δορυφόρων θεσμικών φορέων και ότι οι εθνικές συνεισφορές μπορεί να είναι πολύ υψηλότερες σε σχέση με τους δορυφόρους θεσμικών φορέων (έως 59% στην περίπτωση της συνεισφοράς των Κάτω Χωρών στο Ευρωπαϊκό Ρομποτικό Όπλο). Συνολικά, αυτό σημαίνει ότι η ανταγωνιστική ικανότητα των κύριων εργοληπτών σε αρκετά κράτη μέλη είναι περιορισμένη σε σχέση με την αγορά των δορυφόρων θεσμικών φορέων. Αυτό επιβεβαιώνεται περαιτέρω από το γεγονός ότι, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας της Επιτροπής, η διενέργεια διαγωνισμών στο πλαίσιο του προγράμματος ανάπτυξης του ΔΔΣ περιορίστηκε ουσιαστικά σε μελέτες σκοπιμότητας, σε μικρότερα στοιχεία υποδομής και στις υπηρεσίες.
104. Επιπλέον, εκτιμάται ότι τα προγράμματα διαστημικής υποδομής (κυρίως μεγαλύτερα προϊόντα όπως τα επανδρωμένα περιβάλλοντα) είναι πολύ λιγότερα σε αριθμό και μεγαλύτερα (κόστους έως 700 εκατ. ευρώ) από τα προγράμματα δορυφόρων θεσμικών φορέων. Τα προϊόντα διαστημικής υποδομής που θα κατασκευασθούν ή θα αναπτυχθούν στο προβλεπτό μέλλον θα προκύψουν από τα ελάχιστα υφιστάμενα ή επόμενα προγράμματα του ΕΟΔ και, κατά συνέπεια, πρέπει να εκτιμηθεί η ανταγωνιστική επίπτωση της πράξης στο πλαίσιο αυτών των προγραμμάτων.

Μεγαλύτερα συστήματα διαστημικής υποδομής

105. Οι MMS, Aérospatiale-Matra και DASA προμηθεύουν τα περισσότερα από τα βασικά ευρωπαϊκά στοιχεία στον ΔΔΣ (π.χ. η DASA είναι ο γενικός κύριος εργολήπτης για το Columbus Orbital Facility). Για τους λόγους αυτούς, τα μέρη και η Aérospatiale-Matra αντιπροσώπευσαν συλλογικά το [60%-70%]* της αξίας των ευρωπαϊκών προγραμμάτων διαστημικής υποδομής κατά την περίοδο 1996 – 1998. Άλλοι κύριοι εργολήπτες είναι η Alenia (περίπου 30%), η οποία είναι επίσης σε θέση να προσφέρει προϊόντα όλων των κατηγοριών, και σε μικρότερο βαθμό οι Kayser Threde, OHB Systems, Fokker Space και Carlo Gavazzi για τα μικρότερα προϊόντα (κυρίως στοιχεία ωφέλιμου φορτίου).
106. Εντούτοις, εκ πρώτης απόψεως, εκτιμάται ότι ο ρόλος των ανοιχτών διαγωνισμών στο πλαίσιο του προγράμματος ανάπτυξης του ΔΔΣ περιοριζόταν στην πράξη σε μελέτες σκοπιμότητας, σε μικρότερα στοιχεία υποδομής και σε υπηρεσίες. Ειδικότερα, για τα μεγαλύτερα συστήματα, η επιλογή των κύριων εργοληπτών φαίνεται ότι βασίστηκε περισσότερο σε κριτήρια εθνικής πολιτικής και στη συσχέτιση της νέας με προηγούμενη εργασία, παρά στον ελεύθερο ανταγωνισμό. Σε αυτό το πλαίσιο, εκτιμάται ότι τα συνδυασμένα μερίδια πωλήσεων των μερών και της Aérospatiale-Matra αντανakλούν κυρίως το επίπεδο της γαλλικής και γερμανικής συνεισφοράς στο πρόγραμμα ανάπτυξης του ΔΔΣ [65%-75%]*, παρά τις προηγούμενες ανταγωνιστικές τους επιδόσεις.
107. Δεύτερον, εκτιμάται ότι η πράξη δεν θα έχει δυσμενείς επιπτώσεις στα υφιστάμενα προγράμματα για τα μεγαλύτερα προϊόντα διαστημικής υποδομής, για τα οποία

έχουν ήδη επιλεγεί οι κύριοι εργολήπτες και προμηθευτές και έχουν ήδη καθοριστεί οι συμβατικοί όροι. Πρέπει, συνεπώς, να εκτιμηθεί η ανταγωνιστική επίπτωση της πράξης στο πλαίσιο των μελλοντικών προϊόντων, τα οποία θα αναπτυχθούν μέσω υφιστάμενων αναπτυξιακών προγραμμάτων και των επόμενων αναπτυξιακών προγραμμάτων στο προβλεπτό μέλλον.

108. Τρίτον, η πράξη δεν θα επηρεάσει τους όρους ανταγωνισμού στο επίπεδο του κύριου εργολήπτη για τα επόμενα ευρωπαϊκά προγράμματα διότι, σύμφωνα με τον ΕΟΔ, η κατανομή των αρμοδιοτήτων κύριου εργολήπτη για τα προγράμματα αυτά είναι ήδη προκαθορισμένη. Τα μεγαλύτερα προγράμματα διαστημικής υποδομής που είναι πιθανό να παραγγελθούν μέχρι το 2005 αφορούν την εκμετάλλευση του ΔΔΣ και την ανάπτυξη επανδρωμένου οχήματος με επιστροφή. Εκτιμάται ότι έχει δημιουργηθεί κοινοπραξία για το πρόγραμμα εκμετάλλευσης του ΔΔΣ στο οποίο συμμετέχουν οι σημαντικότεροι κύριοι εργολήπτες για την ανάπτυξη του ΔΔΣ (Aérospatiale-Matra, DASA, MMS και Alenia) και ότι άλλα μέρη αυτών των προγραμμάτων αποτελούν στην πράξη συνέχεια προηγούμενων προγραμμάτων.
109. Τέλος, η εξεταζόμενη πράξη εκτιμάται ότι δεν θα περιορίσει τη δυνατότητα επιλογής του ΕΟΔ για άλλα προγράμματα. Και τούτο διότι, σύμφωνα με τη μέχρι τώρα εμπειρία, η επιλογή της εθνικότητας των κύριων εργοληπτών θα βασίζεται κατά πάσα πιθανότητα σε κριτήρια εθνικής πολιτικής (και οι Aérospatiale-Matra και MMS, αφενός, και η DASA, αφετέρου, δεν ανήκουν στα ίδια κράτη μέλη) και στη συσχέτιση της νέας με την προηγούμενη εργασία.
110. Βάσει των ανωτέρω, εκτιμάται ότι η κοινοποιηθείσα πράξη δεν θα δημιουργήσει ούτε θα ενισχύσει δεσπόζουσα θέση στις αγορές των μεγάλων συστημάτων διαστημικής υποδομής η οποία θα εμπόδιζε σοβαρά τον ουσιαστικό ανταγωνισμό στον ΕΟΧ ή σε σημαντικό τμήμα του.

Μικρότερα συστήματα διαστημικής υποδομής

111. Όπως αναφέρεται στην παράγραφο 97, εκτιμάται ότι οι όροι ανταγωνισμού για τα μικρότερα συστήματα διαστημικής υποδομής είναι διαφορετικοί από τους όρους που διέπουν τα μεγαλύτερα προϊόντα διαστημικής υποδομής, και ιδίως εκτιμάται ότι υπόκεινται, σε μεγαλύτερο βαθμό, σε ελεύθερο ανταγωνισμό. Στο πλαίσιο αυτών των συστημάτων, η εξεταζόμενη πράξη θα δημιουργήσει επικαλύψεις στα στοιχεία ωφέλιμου φορτίου διότι, σύμφωνα με τα στοιχεία που έδωσαν τα μέρη, τα μέρη και η Aérospatiale-Matra αντιπροσώπευαν από κοινού το [35%-45%]* (σε όρους όγκου) και το [55%-65%]* (σε όρους συμβατικής αξίας) των αναπτυξιακών προγραμμάτων που ανέθεσε ο ΕΟΔ από το 1996 και μετά.
112. Εντούτοις, πρώτον, η πράξη δεν θα έχει, κατά τις ενδείξεις, δυσμενή επίπτωση στα υφιστάμενα προγράμματα, διότι η βιομηχανική οργάνωση και οι συμβατικοί όροι αυτών των προγραμμάτων έχουν ήδη καθορισθεί.
113. Δεύτερον, για τα μελλοντικά προϊόντα για τα οποία η εφαρμογή του κανόνα γεωγραφικής κατανομής «juste retour» παρέχει την δυνατότητα ανταγωνισμού, σε κάποιο βαθμό, τα μέρη θα εξακολουθήσουν να υπόκεινται σε ανταγωνιστικές προσφορές άλλων κύριων εργοληπτών, περιλαμβανομένης της Alenia ([20%-25%]* του όγκου της σύμβασης και [20%-25%]* της συμβατικής αξίας) και των Carlo Gavazzi, OHB και Kayser-Threde. Όλες αυτές οι εταιρείες εκτιμάται ότι κατέχουν επαρκή τεχνογνωσία και ειδικές ικανότητες να υποβάλουν προσφορά με την

ιδιότητα του κύριου εργολήπτη για τα στοιχεία ωφέλιμου φορτίου και ότι όλοι έχουν προσφάτως αναλάβει συμβάσεις κύριου εργολήπτη σε αυτό τον τομέα.

114. Με βάση τα ανωτέρω, εκτιμάται ότι η κοινοποιηθείσα πράξη δεν θα δημιουργήσει ούτε θα ενισχύσει δεσπύζουσα θέση στις αγορές μικρότερων συστημάτων διαστημικής υποδομής η οποία θα μπορούσε να εμποδίσει σημαντικά τον πραγματικό ανταγωνισμό στον ΕΟΧ ή σε σημαντικό τμήμα του.

Γ. ΕΚΤΟΞΕΥΤΕΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΚΤΟΞΕΥΣΗΣ

ΑΓΟΡΕΣ ΤΟΥ ΣΧΕΤΙΚΟΥ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ

Υπηρεσίες εκτόξευσης

115. Τα διαστημικά συστήματα τίθενται σε σταθερή τροχιά μέσω πυραυλοκίνητων εκτοξευτών πολλαπλών βαθμίδων που χρησιμοποιούν υγρά ή στερεά συστήματα προώθησης. Εν γένει, διακρίνονται δύο τύποι εκτοξευτών: τα αναλώσιμα οχήματα εκτόξευσης (ELVs), τα οποία καταστρέφονται κατά τη διάρκεια της διαδικασίας εκτόξευσης, και οι μερικώς ή ολικώς επαναχρησιμοποιούμενοι εκτοξευτές (RLVs). Οι ELVs μπορεί επίσης να χωριστούν σε τρεις ομάδες προϊόντων ανάλογα με τη μάζα ωφέλιμου φορτίου την οποία είναι ικανός ο εκτοξευτής να θέσει σε τροχιά: οι μικροί εκτοξευτές μπορούν να θέσουν σε χαμηλή γήινη τροχιά (LEO) ωφέλιμο φορτίο μέχρι 2.000 χλγρ· οι μεσαίοι εκτοξευτές έχουν την ικανότητα να θέσουν σε χαμηλή και μέση γήινη τροχιά (LEO και MEO) ωφέλιμα φορτία το βάρος των οποίων κυμαίνεται από 2.000 χλγρ έως 6.000 χλγρ· τέλος, οι εκτοξευτές βαρέων φορτίων έχουν την ικανότητα να θέτουν σε γεωσύγχρονη τροχιά (GEO) ωφέλιμα φορτία άνω των 4.000 χλγρ ή να εκτοξεύουν αρκετούς μικρούς δορυφόρους σε χαμηλή γήινη τροχιά.
116. Στην απόφαση *Astrolink*¹⁴ (της 25^{ης} Ιουνίου 1999), η Επιτροπή διαπίστωσε ότι οι εμπορικοί εκτοξευτές πρέπει να διαχωριστούν από τους στρατιωτικούς ή άλλους κυβερνητικούς εκτοξευτές ειδικής χρήσης, οι οποίοι δεν διατίθενται συνήθως σε ελεύθερο ανταγωνισμό, έστω και αν τα χρησιμοποιούμενα οχήματα είναι παρόμοια. Η Επιτροπή ανέφερε επίσης ότι οι αγορές για τις εμπορικές υπηρεσίες εκτόξευσης είναι δυνατό να αντιστοιχούν σε παγκόσμιες αγορές, διότι η ανάθεση συμβάσεων για την παροχή εμπορικών υπηρεσιών εκτόξευσης πραγματοποιείται με διεθνή διαδικασία υποβολής προσφορών.
117. Ορισμένα από τα τρίτα μέρη που απάντησαν στην έρευνα της Επιτροπής υποστήριξαν ότι οι υπηρεσίες εκτόξευσης που εκτελούνται αντίστοιχα από τους μικρούς εκτοξευτές, τους μεσαίους εκτοξευτές και τους εκτοξευτές βαρέων φορτίων αποτελούν χωριστές αγορές προϊόντος. Ειδικότερα, ανέφεραν ότι οι υπηρεσίες εκτόξευσης δορυφόρων γεωσύγχρονης τροχιάς (GEO) απαιτούν εκτοξευτές πολύ μεγάλης ισχύος, το βάρος των οποίων κυμαίνεται από 500 έως 800 τόνους.
118. Εντούτοις, για τους σκοπούς της παρούσας υπόθεσης, δεν είναι απαραίτητο να οριοθετηθούν περαιτέρω οι αγορές σχετικού προϊόντος για τις υπηρεσίες εκτόξευσης, εφόσον, με κανέναν από τους εξεταζόμενους εναλλακτικούς ορισμούς της αγοράς, δεν θα εμποδιζόταν σοβαρά ο αποτελεσματικός ανταγωνισμός στον ΕΟΧ ή σε σημαντικό τμήμα του.

Συστήματα εκτόξευσης, υποσυστήματα και εξοπλισμός

119. Οι Aérospatiale-Matra, MMS και DASA δραστηριοποιούνται στην παροχή συστημάτων (όπως οι βαθμίδες), υποσυστημάτων (όπως ο εξοπλισμός προώθησης, τα προϊόντα ελέγχου του προσανατολισμού και άλλα) και προϊόντων εξοπλισμού

---

¹⁴ Βλέπε Υπόθεση IV/M.1564 - *Astrolink*

για τους εκτοξευτήρες Ariane. Τα μέρη υποστηρίζουν ότι δεν υπάρχει αγορά για αυτά τα συστήματα ή υποσυστήματα, με το επιχείρημα ότι τα προϊόντα αυτά σχεδιάζονται ειδικά για τον Ariane και ότι, κατά συνέπεια, δεν υπάρχει ελεύθερη αγορά για αυτά.

120. Οι εκτοξευτές Ariane αναπτύσσονται στο πλαίσιο διεθνών προγραμμάτων (που χρηματοδοτούνται από κυβερνήσεις) στα οποία συμμετέχουν ορισμένα ευρωπαϊκά κράτη (τα κράτη μέλη του Ariane). Μετά τις αρχικές μελέτες έρευνας και ανάπτυξης και σκοπιμότητας, τα προγράμματα αυτά αποτελούνται κυρίως από ένα αναπτυξιακό στάδιο και, στη συνέχεια, στάδιο παραγωγής και λειτουργίας, κατά τα οποία οι πύραυλοι Ariane που βασίζονται σε ειδικό σχέδιο παρέχουν υπηρεσίες εκτόξευσης. Αποφασίστηκε ότι η φάση ανάπτυξης αυτών των προγραμμάτων θα τεθεί υπό την ευθύνη του ΕΟΔ, ο οποίος έχει αναθέσει, για τα προηγούμενα προγράμματα, στο CNES τον ρόλο του φορέα σχεδιασμού· αποφασίστηκε επίσης ότι το στάδιο της παραγωγής καθώς και της διάθεσης στην αγορά και λειτουργίας των εκτοξευτών Ariane θα ανατεθεί στην Arianespace S.A., εταιρεία περιορισμένης ευθύνης σύμφωνα με τη γαλλική νομοθεσία.
121. Η επιλογή των προμηθευτών συστημάτων και υποσυστημάτων για τους εκτοξευτές Ariane πραγματοποιείται κυρίως κατά το στάδιο της ανάπτυξης και οι προμηθευτές είναι γενικά οι ίδιοι και για το στάδιο της παραγωγής. Επειδή το στάδιο ανάπτυξης είναι υπό την ευθύνη του ΕΟΔ, η διαδικασία προμηθειών διέπεται από την αρχή της γεωγραφικής κατανομής «juste retour» και η επιλογή προμηθευτών πραγματοποιείται σε ευρωπαϊκό επίπεδο.
122. Από την έρευνα της Επιτροπής συνάγεται ότι, λόγω του ειδικού χαρακτήρα και της σημασίας της τεχνολογίας και των σημαντικών επενδύσεων για τα κρίσιμα μέρη του εκτοξευτή (όπως οι κινητήρες), η επιλογή των ολοκληρωτών συστημάτων και των προμηθευτών ορισμένων υποσυστημάτων δεν πραγματοποιείται με ανοικτές διαδικασίες υποβολής προσφορών, αλλά βάσει πραγματογνωμοσύνης, τεχνολογίας, ειδικών ικανοτήτων και των χρηματοδοτικών συνεισφορών των κρατών μελών του Ariane. Αυτό σημαίνει ότι ενδεχομένως δεν υφίσταται ελεύθερη αγορά στο επίπεδο συστημάτων ή για ορισμένα κρίσιμα υποσυστήματα. Εντούτοις, εκτιμάται επίσης ότι υφίσταται ενδεχομένως ανταγωνισμός στο επίπεδο του εξοπλισμού, όπως και για ορισμένα υποσυστήματα. Εξυπακούεται ότι κάθε ένα από τα προϊόντα των οποίων η προμήθεια πραγματοποιείται μέσω ανοικτών διαδικασιών υποβολής προσφορών ανήκει σε αγορές σχετικού προϊόντος.
123. Εντούτοις, για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης, δεν είναι απαραίτητο να οριοθετηθούν περαιτέρω οι αγορές σχετικού προϊόντος για τα συστήματα και υποσυστήματα για τους εκτοξευτές Ariane, διότι, εξετάζοντας όλους τους εναλλακτικούς ορισμούς της αγοράς, δεν θα εμποδιζόταν σοβαρά ο ανταγωνισμός στον ΕΟΧ ή σε σημαντικό τμήμα του.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΓΟΡΕΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

Υπηρεσίες εκτόξευσης

124. Τα μέρη υποστηρίζουν ότι οι αγορές για τις εμπορικές υπηρεσίες εκτόξευσης είναι διεθνείς, επειδή ο ανταγωνισμός για τις υπηρεσίες εκτόξευσης πραγματοποιείται σε παγκόσμιο επίπεδο και οι πελάτες έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν ανάμεσα σε εκτοξευτές που ανήκουν σε θεσμικούς φορείς (όπως η Arianespace) ή σε ιδιωτικές

εταιρείες. Το συμπέρασμα αυτό έχει επιβεβαιωθεί σε μεγάλο βαθμό από τα αποτελέσματα της έρευνας της Επιτροπής, σύμφωνα με τα οποία η προσφορά εμπορικών υπηρεσιών εκτόξευσης πραγματοποιείται σε παγκόσμιο επίπεδο: παραδείγματος χάρη, ποσοστό άνω των δύο τρίτων των εμπορικών πωλήσεων της Arianespace πραγματοποιείται σε πελάτες εκτός του ΕΟΧ. Κατά συνέπεια, οι αγορές για τις εμπορικές υπηρεσίες εκτόξευσης είναι παγκόσμιες.

Συστήματα εκτόξευσης, υποσυστήματα και εξοπλισμός

125. Όπως εξηγείται στην παράγραφο 121, η επιλογή προμηθευτών υποσυστημάτων και εξοπλισμού για τους εκτοξευτές Ariane πραγματοποιείται κυρίως κατά το στάδιο της ανάπτυξης και υπόκειται στην αρχή της γεωγραφικής κατανομής «juste retour». Από αυτό συνάγεται ότι ο ανταγωνισμός για τα προϊόντα αυτά λειτουργεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΑΠΟ ΠΛΕΥΡΑΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Υπηρεσίες εκτόξευσης

126. Οι Aérospatiale-Matra, MMS και DASA δραστηριοποιούνται στον τομέα των υπηρεσιών εκτόξευσης μέσω της συμμετοχής τους στην Arianespace Participations SA (η οποία ελέγχει την Arianespace SA, την εταιρεία που είναι υπεύθυνη για το στάδιο παραγωγής του εκτοξευτή Ariane και για τη διάθεση στην αγορά και εκτόξευση της οικογένειας εκτοξευτών Ariane). Επιπλέον, η DASA ασκεί κοινό έλεγχο στην Eurockot Launch Service GmbH, εταιρεία που δημιουργήθηκε το 1998 για την παροχή υπηρεσιών εκτόξευσης για δορυφόρους χαμηλής γήινης τροχιάς με μικρούς ρωσικούς εκτοξευτές Rockot. Τέλος, η Aérospatiale-Matra ασκεί κοινό έλεγχο στη Vega Spazio SpA, εταιρεία που προτίθεται να αναπτύξει μικρό εκτοξευτή, ο οποίος σχεδιάζεται για να συμπληρώσει τη σειρά προϊόντων της Arianespace, και κατέχει ίση συμμετοχή στην Starsem, εταιρεία που δημιουργήθηκε για την εμπορική αξιοποίηση υπηρεσιών εκτόξευσης από ρωσικούς μεσαίους εκτοξευτές Soyuz για δορυφόρους χαμηλής και μέσης γήινης τροχιάς.
127. Εντούτοις, δεν υπάρχουν ενδείξεις ότι τα μέρη και οι μητρικές τους εταιρείες θα μπορούσαν να έχουν κοινό έλεγχο της Arianespace. [...]*
128. Με βάση τα ανωτέρω, εάν οι υπηρεσίες εκτόξευσης που εκτελούνται από μικρούς εκτοξευτές, μέσους εκτοξευτές και εκτοξευτές βαρέως φορτίου αποτελούσαν χωριστές αγορές προϊόντος, η εξεταζόμενη πράξη θα δημιουργούσε επικαλύψεις στον τομέα των μικρών εκτοξευτών, στον οποίο δραστηριοποιούνται οι Eurockot Launch Service GmbH και Vega Spazio. Επιπλέον, σε αυτό τον τομέα, η Eurockot Launch Service GmbH έχει αρχίσει τις εργασίες της μόλις πρόσφατα, ενώ η Vega Spazio δεν έχει ακόμη αναπτύξει κανέναν εκτοξευτή και η θέση της οποίας έχει τεθεί σε κίνδυνο μετά την πρόσφατη ανακοίνωση της CNES, ενός σημαντικού χρηματοδότη, ότι δεν θα συμμετάσχει πλέον στο εν λόγω έργο.
129. Παρομοίως, ακόμη και αν υπήρχε μία μόνον αγορά προϊόντος για τις υπηρεσίες εκτόξευσης, η εξεταζόμενη πράξη δεν θα δημιουργούσε δεσπόζουσα θέση, επειδή το μερίδιο αγοράς της Eurockot (σε όρους παραγγελιών) είναι κατώτερο του [$<10\%$]* και το μερίδιο της Starsem κυμαίνεται περίπου στο [$5\%-15\%$]*.

130. Με βάση τα ανωτέρω, εκτιμάται ότι η κοινοποιηθείσα πράξη δεν δημιουργεί ούτε ενισχύει δεσπόζουσα θέση στις αγορές των υπηρεσιών εκτόξευσης που θα μπορούσε να εμποδίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στον ΕΟΧ ή σε σημαντικό τμήμα του.

Συστήματα εκτόξευσης, υποσυστήματα και εξοπλισμός

131. Συνάγεται ότι δύο εκτοξευτές έχουν αναπτυχθεί στην Ευρώπη κατά τα τελευταία 25 έτη: η οικογένεια εκτοξευτών Ariane 1 έως 4 (που τέθηκαν για πρώτη φορά σε λειτουργία το 1979) και ο εκτοξευτής Ariane 5 (η εμπορική αξιοποίηση του οποίου άρχισε τον Δεκέμβριο του 1999).
132. Εκτός από την ισότιμη συμμετοχή στον όμιλο Arianespace, τα μέρη και οι μητρικές εταιρείες τους συμμετέχουν σε ορισμένες δραστηριότητες για τους εκτοξευτές Ariane. Πρώτον, στο επίπεδο του κύριου εργολήπτη, η Aérospatiale-Matra είναι ο «βιομηχανικός σχεδιαστής» των εκτοξευτών Ariane και ιδίως παρέχει τεχνική βοήθεια στην CNES (την αρμόδια για τον σχεδιασμό αρχή για το στάδιο ανάπτυξης των εκτοξευτών Ariane) ή την Arianespace (υπεύθυνη για την παραγωγή, διάθεση στην αγορά και εκτόξευση των εκτοξευτών Ariane). Δεύτερον, σε επίπεδο συστήματος, οι Aérospatiale-Matra, MMS και DASA είναι υπεύθυνες για την ολοκλήρωση των περισσότερων σταδίων των σημερινών εκτοξευτών Ariane 4 και Ariane 5. Τέλος, σε επίπεδο υποσυστήματος, κάθε μία από τις Aérospatiale-Matra, MMS και DASA προμηθεύει ορισμένα στοιχεία εξοπλισμού για τους εκτοξευτές Ariane 4 και Ariane 5.
133. Όπως εξηγείται στην παράγραφο 120, οι εκτοξευτές Ariane αναπτύσσονται και παράγονται μέσω διεθνών προγραμμάτων (χρηματοδοτούμενων από κυβερνήσεις), όπου οι προμηθευτές επιλέγονται κατά το στάδιο ανάπτυξης και συνήθως παραμένουν οι ίδιοι κατά το επόμενο στάδιο παραγωγής και εκτόξευσης. Η πράξη δεν θα έχει καμία αρνητική επίπτωση στους υπάρχοντες εκτοξευτές, εφόσον οι προμηθευτές έχουν ήδη επιλεγεί κατά το στάδιο ανάπτυξης και έχουν ήδη συναφθεί οι συμβάσεις παραγωγής. Η ανταγωνιστική επίπτωση της πράξης πρέπει, συνεπώς, να εκτιμηθεί για τα μελλοντικά προϊόντα, τα οποία θα αναπτυχθούν στο πλαίσιο υφιστάμενων προγραμμάτων ανάπτυξης και των μελλοντικών προγραμμάτων ανάπτυξης που θα υλοποιηθούν στο προσεχές μέλλον.
134. Όσον αφορά τα υφιστάμενα προγράμματα ανάπτυξης, εκτιμάται ότι η μοναδική αναμενόμενη δραστηριότητα κατά το ορατό μέλλον αφορά το πρόσφατο πρόγραμμα «Ariane-plus», το οποίο έχει στόχο την αναβάθμιση της ικανότητας εκτόξευσης ωφέλιμου φορτίου του εκτοξευτή Ariane 5 και το οποίο αναμένεται να διαρκέσει έως το 2006. Το εν λόγω πρόγραμμα αφορά κυρίως την ανάπτυξη κρυστατικού θαλαμίσκου αλλαγής τροχιάς (που αποκαλείται ESC) για τον Ariane 5 και την ανάπτυξη ενός νέου κρυστατικού κινητήρα (που αποκαλείται VINCI) για το παρόν στάδιο.
135. Συνάγεται ότι έχουν ήδη καθορισθεί οι βασικές αρμοδιότητες για το εν λόγω πρόγραμμα (περιλαμβανομένης της επιλογής του ολοκληρωτή ESC και του προμηθευτή του VINCI). Εντούτοις, δεδομένου ότι δεν έχει πραγματοποιηθεί ακόμη η επιλογή ορισμένων προμηθευτών υποσυστημάτων και στοιχείων εξοπλισμού, ότι η DASA είναι ο ολοκληρωτής ESC και η Aérospatiale-Matra συμμετέχει σε ορισμένους από τους διαγωνισμούς που λαμβάνουν χώρα για την επιλογή προμηθευτών υποσυστήματος και εξοπλισμού (κυρίως της δεξαμενής

υγροποιημένου οξυγόνου για το νέο θαλαμίσκο αλλαγής τροχιάς και το περίβλημα μεταξύ δεξαμενών), είναι απαραίτητο να εξετασθεί κατά πόσον η εξεταζόμενη πράξη θα οδηγούσε ενδεχομένως στην επιλογή της Aérospatiale-Matra από την DASA σε βάρος άλλων ανταγωνιστών προμηθευτών και κατά πόσον η επιλογή αυτή θα μπορούσε να δημιουργήσει ή να ενισχύσει δεσπόζουσα θέση.

136. Εντούτοις, εκτιμάται ότι η DASA διαθέτει εξαιρετικά περιορισμένες δυνατότητες να ευνοήσει την Aérospatiale-Matra. Και τούτο διότι οι σημαντικότερες δυνατότητες που παρέχονται στην DASA να επιφέρει παρόμοια στρέβλωση θα αφορούσαν τον ορισμό των προδιαγραφών προϊόντος και τα κριτήρια αξιολόγησης που θα ευνοούσαν προμηθευτές οι οποίοι ανήκουν στον όμιλό της, πράγμα το οποίο δεν είναι πλέον δυνατό, επειδή τα στοιχεία αυτά έχουν ήδη καθοριστεί. Επιπλέον, εκτιμάται ότι είναι δύσκολο για την DASA είτε να μεταβάλει τα εν λόγω κριτήρια ή τις προδιαγραφές ή να αλλοιώσει τα αποτελέσματα της αξιολόγησης, επειδή η επιλογή προμηθευτών εξοπλισμού κατά το στάδιο της ανάπτυξης υπόκειται στην έγκριση του CNES, το οποίο εκτιμάται ότι διαθέτει επαρκή πραγματογνωμοσύνη για να εντοπίζει παρόμοιες πιθανές στρεβλώσεις.
137. Τέλος, σε κάθε περίπτωση (ακόμα και για άλλα πιθανά μελλοντικά προγράμματα ανάπτυξης εκτοξευτών), οι προμηθευτές εξαρτώνται από πολύ περιορισμένο αριθμό ειδικευμένων πελατών (οι πελάτες αυτοί περιορίζονται σήμερα μόνο στο CNES και την Arianespace για τους εκτοξευτές Ariane) και εκτιμάται ότι θα υπάρξει επαρκής ανταγωνισμός στον τομέα των υπηρεσιών εκτόξευσης, στοιχείο το οποίο επιβεβαιώνεται από τις μεγάλες διακυμάνσεις των μεριδίων αγοράς και τη μεγάλη πτώση των κατά μονάδα προϊόντος τιμών των εκτοξευτών. Υπό αυτές τις συνθήκες, το CNES και η Arianespace εκτιμάται ότι διαθέτουν επαρκή αντισταθμιστική αγοραστική ικανότητα να περιορίσουν την ανταγωνιστική συμπεριφορά των προμηθευτών τους και διαθέτουν ισχυρά κίνητρα να χρησιμοποιήσουν αυτή την εξουσία (η οποία επιβεβαιώνεται επιπλέον από τις προσπάθειες που καταβάλλουν για να αυξήσουν τις επιδόσεις και να μειώσουν το κόστος του εκτοξευτή Ariane 5), με αποτέλεσμα να μην έχουν οι προμηθευτές τη δυνατότητα ούτε να αυξήσουν τις τιμές ούτε να επιβάλουν απαράδεκτους συμβατικούς όρους.
138. Στο ορατό μέλλον, θα μπορούσαν ενδεχομένως να υπάρξουν ορισμένες δυνατότητες για την ανάπτυξη και άλλου εκτοξευτή στην Ευρώπη, συμπληρωματικά προς την οικογένεια εκτοξευτών Ariane. Μέχρι σήμερα, τη σημαντικότερη δυνατότητα για ένα τέτοιο πρόγραμμα παρουσιάζει ο Vega Spazio, ένας μικρός εκτοξευτής. Η Aérospatiale-Matra συμμετέχει σε αυτό το πρόγραμμα μέσω του κοινού ελέγχου (από κοινού με την Fiat Avio) της Vega Spazio SpA, της εταιρείας που προτίθεται να αναπτύξει αυτό τον εκτοξευτή. Εντούτοις, όπως εξηγήθηκε στην παράγραφο 128, το πρόγραμμα Vega Spazio τίθεται σε σοβαρό κίνδυνο επειδή το CNES, που αποτελεί σημαντικό χρηματοδότη, έχει ανακοινώσει πρόσφατα ότι δεν συμμετέχει πλέον στο έργο. Επιπλέον, δεν υπάρχει ένδειξη ότι η εξεταζόμενη πράξη θα μπορούσε να έχει οποιαδήποτε ουσιαστική επίπτωση σε αυτό το πρόγραμμα, επειδή η προμήθεια και η επιλογή προμηθευτών για κάθε νέο εκτοξευτή θα υπόκειται κατά πάσα πιθανότητα στην αρχή της γεωγραφικής κατανομής «juste retour» και ούτε η Γαλλία ούτε η Γερμανία συμμετέχουν πλέον σε αυτό το πρόγραμμα. Τέλος, σε κάθε περίπτωση, οι ανωτέρω εκτιμήσεις ως προς την ύπαρξη ουσιαστικού ανταγωνισμού στον τομέα του τελικού σταδίου των υπηρεσιών εκτόξευσης εκτιμάται ότι ισχύουν και για τους μικρούς εκτοξευτές και, κατά συνέπεια, πιθανώς θα περιόριζαν σημαντικά οποιαδήποτε άσκηση εξουσίας στην αγορά από κάποιον προμηθευτή εξοπλισμού ή ολοκληρωτή συστήματος.

139. Με βάση τα ανωτέρω, εκτιμάται ότι η κοινοποιηθείσα πράξη δεν δημιουργεί ούτε ενισχύει δεσπόζουσα θέση στον τομέα των συστημάτων, υποσυστημάτων και εξοπλισμού εκτόξευσης που θα μπορούσε να εμποδίσει σοβαρά τον ανταγωνισμό στον ΕΟΧ ή σε σημαντικό τμήμα του.

Δ. ΕΠΙΓΕΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

ΑΓΟΡΕΣ ΣΧΕΤΙΚΟΥ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ

140. Τα επίγεια συστήματα περιλαμβάνουν όλες τις ειδικές εγκαταστάσεις εδάφους που στηρίζουν τις λειτουργίες του διαστημικού τμήματος. Στην περίπτωση της διαστημικής υποδομής, οι λειτουργίες αυτές περιλαμβάνουν την υλικοτεχνική υποδομή, τη συντήρηση και επισκευή, την ολοκλήρωση του ωφέλιμου φορτίου και τη λειτουργία και τον έλεγχο της διαστημικής υποδομής· στην περίπτωση των δορυφόρων, τα επίγεια συστήματα μπορεί να καλύψουν είτε τον χειρισμό και τον έλεγχο του διαστημικού σκάφους, είτε εναλλακτικά την παροχή διεπαφής (δηλαδή τη μετάδοση φωνής και σημάτων δεδομένων) με δορυφόρους ή οχήματα που βρίσκονται σε τροχιά.
141. Αν και τα επίγεια συστήματα είναι δυνατό να αγοράζονται μαζί με τον διαστημικό εξοπλισμό, κυρίως στο πλαίσιο συνολικών προσφορών «ετοιμοπαράδοτου έργου», τα επίγεια συστήματα και οι δορυφόροι μπορεί να πωλούνται και χωριστά: παραδείγματος χάρη, πελάτες που έχουν ήδη θέσει σε λειτουργία διάφορους δορυφόρους συχνά δεν αγοράζουν νέα επίγεια συστήματα, αλλά απλώς αναβαθμίζουν τους υφισταμένους σταθμούς ή αντικαθιστούν τον πεπαλαιωμένο εξοπλισμό. Παρομοίως, πελάτες που προμηθεύονται και διαστημικό εξοπλισμό και επίγεια συστήματα μπορεί να επιλέγουν διαφορετικούς προμηθευτές για κάθε τμήμα. Κατά συνέπεια, εκτιμάται ότι τα επίγεια συστήματα και τα διαστημικά συστήματα ανήκουν σε διαφορετικές αγορές προϊόντος.
142. Τα μέρη υποστηρίζουν ότι πρέπει να γίνει διάκριση ανάμεσα στα επίγεια συστήματα διαστημικής υποδομής και στα επίγεια συστήματα δορυφόρων, επειδή τα επίγεια συστήματα διαστημικής υποδομής πρέπει να ικανοποιούν προδιαγραφές υψηλής ειδικευσης σε όρους επικοινωνιών και ασφάλειας (ιδίως στην περίπτωση συστημάτων που προορίζονται να λειτουργήσουν σε σύνδεση με χειριζόμενο από τον άνθρωπο περιβάλλον) και, ως εκ τούτου, γενικά αποτελούνται από μεγαλύτερα συστήματα με ειδική λειτουργικότητα, λογισμικό εφαρμογής, διεπαφές χρηστών και εξοπλισμό.
143. Σύμφωνα με προηγούμενες αποφάσεις της Επιτροπής¹⁵, τα μέρη υποστηρίζουν επίσης ότι οι επίγειοι σταθμοί υπάγονται σε δύο κατηγορίες: πρώτον, στους σταθμούς χειρισμού και ελέγχου διαστημικών σκαφών και, δεύτερον, στους σταθμούς που παρέχουν διεπαφή (μετάδοση φωνής και σημάτων δεδομένων) με το διαστημικό τμήμα.
144. Οι ορισμοί αυτοί έχουν επιβεβαιωθεί σε μεγάλο βαθμό από τα αποτελέσματα της έρευνας της Επιτροπής. Εντούτοις, για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης, δεν είναι απαραίτητο να οριοθετηθούν περαιτέρω οι αγορές σχετικού προϊόντος για τα επίγεια συστήματα διότι, εξετάζοντας όλους τους εναλλακτικούς ορισμούς της αγοράς, δεν θα εμποδιζόταν σημαντικά ο ουσιαστικός ανταγωνισμός στον ΕΟΧ ή σε σημαντικό τμήμα του.

---

¹⁵ Βλέπε π.χ. Υποθέσεις IV/M.496-Marconi-Finmeccanica (EE C 253, 10.9.1994, σελ. 10) ή IV/M.1185-Alcatel/Thomson-CSF-SCS (EE C272, 1.9.1998, σελ. 5)

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΓΟΡΕΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

145. Τα μέρη αναφέρουν ότι οι επίγειοι σταθμοί για εμπορικούς δορυφόρους επικοινωνιών παρέχονται σε κύριους εργολήπτες δορυφόρων ή φορείς εκμετάλλευσης δορυφόρων από προμηθευτές της Ευρώπης και των ΗΠΑ και, κατά συνέπεια, υποστηρίζουν ότι η αγορά για τα επίγεια συστήματα για τους εμπορικούς δορυφόρους επικοινωνιών είναι παγκόσμια. Τα μέρη υποστηρίζουν επίσης ότι, επειδή η προμήθεια διαστημικής υποδομής ή δορυφόρων παρατήρησης και επιστημονικών δορυφόρων στον ΕΟΔ υπόκειται στην αρχή της γεωγραφικής κατανομής «juste retour», οι αγορές των επίγειων συστημάτων για τη διαστημική υποδομή ή για τους δορυφόρους παρατήρησης και τους επιστημονικούς δορυφόρους είναι συνήθως αγορές της κλίμακας του ΕΟΧ. Τέλος, τα μέρη υποστηρίζουν ότι, στον στρατιωτικό τομέα, η προμήθεια των επίγειων συστημάτων πραγματοποιείται κυρίως σε περιορισμένη γεωγραφική βάση, η οποία θα μπορούσε να είναι εθνική ή διακρατική για ορισμένα προγράμματα.
146. Αυτό είναι σύμφωνο με τις προηγούμενες αποφάσεις της Επιτροπής¹⁶, στις οποίες διαπιστώθηκε ότι οι βασικές κατηγορίες πελατών για επίγεια συστήματα πολιτικής χρήσης είναι οι εθνικοί ή διεθνείς οργανισμοί διαστήματος, καθώς και ιδιωτικοί φορείς εκμετάλλευσης, και ότι οι βασικοί πελάτες για επίγειους σταθμούς στρατιωτικής χρήσης είναι εθνικά Υπουργεία Άμυνας (ΥΠΑ). Ενώ οι οργανισμοί και οι οργανώσεις διαστήματος και οι στρατιωτικοί πελάτες προμηθεύονται συνήθως επίγεια συστήματα από εγχώριους κύριους εργολήπτες, οι εμπορικοί φορείς εκμετάλλευσης προμηθεύονται τα συστήματά τους από την παγκόσμια αγορά.

ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΑΠΟ ΠΛΕΥΡΑΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

147. Τα συστήματα ελέγχου δορυφόρων αποτελούνται από δύο βασικά υποσυστήματα, ένα κέντρο ελέγχου δορυφόρου (γενικά βρίσκεται στις εγκαταστάσεις του φορέα εκμετάλλευσης του δορυφόρου και περιλαμβάνει λογισμικό, ηλεκτρονικούς υπολογιστές και διεπαφές χειρισμού) και από έναν ή περισσότερους σταθμούς ελέγχου (που εξασφαλίζουν τη σύνδεση με τον δορυφόρο και περιλαμβάνουν κυρίως εξοπλισμό ραδιοσυχνότητας).
148. Σε αυτό τον τομέα, η MMS δραστηριοποιείται στο επίπεδο του κύριου εργολήπτη προμηθεύοντας ολοκληρωμένα συστήματα ελέγχου, καθώς και στο επίπεδο υποσυστημάτων προσφέροντας κέντρα ελέγχου που ενσωματώνονται σε συστήματα ελέγχου δορυφόρων επικοινωνιών. Η DASA δραστηριοποιείται επίσης στο επίπεδο υποσυστημάτων, όπου κατασκευάζει το τμήμα ραδιοσυχνότητας των σταθμών ελέγχου δορυφόρων επικοινωνιών μέσω της συμμετοχής της στη Nortel DASA Network Systems, κοινή επιχείρηση με τη Nortel Networks Corporation.
149. Η εξεταζόμενη πράξη, κατά συνέπεια, οδηγεί σε κάθετη ολοκλήρωση ανάμεσα στις δραστηριότητες της MMS στον τομέα της προμήθειας συστημάτων ελέγχου για δορυφόρους επικοινωνιών και στις δραστηριότητες της DASA στον τομέα της ραδιοσυχνότητας των συστημάτων ελέγχου. Εντούτοις, ο ανταγωνισμός για την προμήθεια δορυφόρων επικοινωνιών (και κατά συνέπεια επίγειων συστημάτων για δορυφόρους επικοινωνιών, η προμήθεια των οποίων πραγματοποιείται στο πλαίσιο

---

¹⁶ Βλέπε π.χ. Υπόθεση IV/M.1185-Alcatel/Thomson-CSF-SCS: υποσημείωση 16

συνολικών προσφορών «ετοιμοπαράδοτου έργου») πραγματοποιείται σε παγκόσμιο επίπεδο όπου το μερίδιο της MMS στην αγορά ολοκληρωμένων επίγειων συστημάτων και το μερίδιο της DASA στο σκέλος της ραδιοσυχνότητας εξακολουθούν να είναι κατώτερα του [5%-15%]*.

150. Η πράξη θα μπορούσε επίσης να οδηγήσει σε ολοκλήρωση ετερογενών δραστηριοτήτων στο επίπεδο υποσυστήματος ανάμεσα στις δραστηριότητες της MMS στον τομέα των κέντρων ελέγχου και τις δραστηριότητες της DASA στο σκέλος της ραδιοσυχνότητας των συστημάτων ελέγχου. Εντούτοις, για κανένα από τα τμήματα αυτά τα μερίδια της αγοράς των μερών δεν υπερβαίνουν το [5%-15%]*, είτε σε ευρωπαϊκό είτε σε παγκόσμιο επίπεδο.
151. Όσον αφορά τις αγορές των συστημάτων χρηστών δορυφόρου, η εξεταζόμενη πράξη θα δημιουργήσει ορισμένες επικαλύψεις ανάμεσα στην MMS και τη Nortel DASA Network Systems στα VSATs (μικροτεματικά) (που εξασφαλίζουν τη διεπαφή με τον τελικό συνδρομητή) και τα κινητά τερματικά (που παρέχουν την ίδια υπηρεσία με τα VSATs, αλλά σχεδιάζονται για κινητή χρήση). Εντούτοις, σε καμία από τις αγορές αυτές τα συνδυασμένα μερίδια πωλήσεων αυτών των εταιρειών δεν υπερβαίνουν [5%-15%]*, είτε σε παγκόσμιο είτε σε ευρωπαϊκό επίπεδο.
152. Με βάση τα ανωτέρω, εκτιμάται ότι η κοινοποιηθείσα πράξη δεν δημιουργεί ούτε ενισχύσει δεσπόζουσα θέση στις αγορές των επίγειων συστημάτων δορυφόρων, η οποία θα μπορούσε να εμποδίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στον EOX ή σε σημαντικό τμήμα του.

V. ΑΝΑΛΗΨΗ ΔΕΣΜΕΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΚΤΙΜΗΣΗ

153. Στις 24 Ιανουαρίου 2000, τα μέρη πρότειναν να αναλάβουν ορισμένες δεσμεύσεις για την επίλυση των προβλημάτων ανταγωνισμού που είχε διαπιστώσει η Επιτροπή. Στις 25 Φεβρουαρίου 2000, τα μέρη υπέβαλαν τροποποιημένες δεσμεύσεις λαμβάνοντας υπόψη ορισμένες προσαρμογές τις οποίες ζήτησε η Επιτροπή, κυρίως κατόπιν της αξιολόγησης με βάση τα κριτήρια τα σχετικά με την αγορά. Το πλήρες κείμενο της εν λόγω ανάληψης δεσμεύσεων προσαρτάται στην παρούσα απόφαση.
154. Όπως περιγράφεται στις παραγράφους 84 και 92, εάν υλοποιηθούν οι εν λόγω δεσμεύσεις, θα αρθούν οι ανησυχίες της Επιτροπής για τη σχεδιαζόμενη συγκέντρωση, όσον αφορά τη δημιουργία δεσπόζουσας θέσης στη γαλλική αγορά στρατιωτικών δορυφόρων επικοινωνιών και στην ευρωπαϊκή αγορά μηχανικών σπονδύλων (τροχών).

VI. ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΝΤΕΣ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ

155. Τα μέρη και οι τελικές μητρικές εταιρείες τους (Lagardère, Aérospatiale Matra, DaimlerChrysler και BAe) έχουν συνάψει συμφωνία μη ανταγωνισμού βάσει της οποίας δεν θα εξακολουθήσουν ορισμένες δραστηριότητες (όπως η κατασκευή δορυφόρων, διαστημικής υποδομής και ορισμένων μερών και υποσυστημάτων δορυφόρου), οι οποίες θα ασκούνται από την Astrium. Η ρήτρα αυτή ισχύει για όσο διάστημα οι εν λόγω εταιρείες διαθέτουν συμμετοχή στον όμιλο Astrium ή σε οποιαδήποτε από τις μητρικές εταιρείες της.
156. Με τον περιορισμό αυτό υπογραμμίζεται η διαρκής αποχή από την άσκηση των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων που έχουν εκχωρηθεί κατ' αποκλειστικότητα

στην Astrium από τα μέρη και τις μητρικές τους εταιρείες. Εντούτοις, το πεδίο εφαρμογής της εν λόγω συμφωνίας εκτιμάται ότι υπερβαίνει ό,τι είναι άμεσα συνδεδεμένο και αναγκαίο για την εφαρμογή της κοινοποιηθείσας συγκέντρωσης, εφόσον η συμφωνία μη ανταγωνισμού θα παραμείνει σε ισχύ ακόμη και αν τα μέρη ή οι μητρικές τους εταιρείες διαθέτουν μόνο μη ελέγχουσες συμμετοχές στην Astrium ή στις μητρικές της εταιρείες και, κατά συνέπεια, και στις περιπτώσεις κατά τις οποίες οι εν λόγω εταιρείες δεν θα έχουν καμία απολύτως δυνατότητα να ασκήσουν αποφασιστική επιρροή στην Astrium.

157. Η εξεταζόμενη συμφωνία μη ανταγωνισμού συνδέεται άμεσα και είναι αναγκαία για την εφαρμογή της κοινοποιηθείσας συγκέντρωσης και κατά συνέπεια καλύπτεται από την παρούσα απόφαση μόνο στον βαθμό που τα μέρη ή οι μητρικές τους εταιρείες διαθέτουν ελέγχουσα συμμετοχή στην Astrium ή στις μητρικές της εταιρείες.

VII. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

158. Η Επιτροπή συμπεραίνει ότι οι δεσμεύσεις που ανέλαβαν τα μέρη είναι επαρκείς για την άρση των προβλημάτων ανταγωνισμού που εντόπισε κατά την έρευνα της εξεταζόμενης πράξης και τα οποία αναλύθηκαν ανωτέρω.

159. Σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 2 του κανονισμού περί συγκεντρώσεων, και υπό τον όρο ότι θα υλοποιηθούν οι δεσμεύσεις που περιγράφονται ανωτέρω και προσαρτώνται στην παρούσα απόφαση, η πράξη πρέπει να κηρυχθεί συμβιβάσιμη με την κοινή αγορά και με την εφαρμογή της συμφωνίας ΕΟΧ, εφόσον δεν δημιουργεί ούτε ενισχύει δεσπίζουσα θέση η οποία θα παρακώλυε σοβαρά τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό στον ΕΟΧ ή σε σημαντικό τμήμα του.

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η συγκέντρωση που κοινοποιήθηκε στις 29 Οκτωβρίου 1999 και συνίσταται στη δημιουργία της Astrium κηρύσσεται συμβιβάσιμη με την κοινή αγορά και την εφαρμογή της συμφωνίας ΕΟΧ, υπό τον όρο ότι θα υλοποιηθούν πλήρως οι δεσμεύσεις που συνοψίζονται ανωτέρω και παρατίθενται λεπτομερώς στο παράρτημα.

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στις:

Matra Marconi Space N.V
c/o Price Waterhouse Vooren
Konninginnegracht
NL-2514AA The Hague
Netherlands

DaimlerChrysler
D – 70546 Stuttgart
Germany

Για την Επιτροπή,

Μέλος της Επιτροπής

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΑΝΑΛΗΨΗ ΔΕΣΜΕΥΣΕΩΝ

Σύμφωνα με τις κατωτέρω διατάξεις και με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων τους βάσει εφαρμοστέων νόμων και κανονισμών, η Dasa Dornier Raumfahrt Holding GmbH («DDRH») και η Matra Marconi Space NV («MMS») (στο εξής αναφερόμενες ως «τα μέρη») αναλαμβάνουν τις ακόλουθες δεσμεύσεις (η «ανάληψη δεσμεύσεων») όσον αφορά την πράξη της Astrium που κοινοποιήθηκε στην Επιτροπή στις 29 Οκτωβρίου 1999 («η πράξη»).

Η παρούσα ανάληψη δεσμεύσεων παράγει αποτελέσματα από την παραλαβή της απόφασης της Επιτροπής σχετικά με την έγκριση της πράξης («ημερομηνία εφαρμογής»). Τα μέρη αναλαμβάνουν, συνεπώς, τις ακόλουθες δεσμεύσεις:

1. Ενοποιημένα συστήματα προώθησης («ΕΣΠ»)

Η Astrium N.V. ή οποιαδήποτε από τις θυγατρικές της («Astrium») χορηγεί σε ειδικευμένο κατασκευαστή υποσυστήματος / εξοπλισμού, [...]*, μακράς διάρκειας μη αποκλειστική άδεια εκμετάλλευσης δυνάμει όλων των σχετικών δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας της Dasa (περιλαμβανομένης της τεχνολογίας, της τεχνογνωσίας, των μεθόδων κατασκευής, διαδικασιών και συναφών διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας), σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στα παραρτήματα 1 και 4, να κατασκευάζει και να πωλεί ΕΣΠ, όπως κατασκευάζονται σήμερα από την Dasa ή τις θυγατρικές της εταιρείες, για τη χρησιμοποίηση της εξέδρας του Spacebus 3000· βάσει αυτής της άδειας, τα μέρη εξασφαλίζουν εκ μέρους της Astrium, κατόπιν αιτήσεως του δικαιοδόχου και με καταβολή τελών, κατά τη διάρκεια επαρκούς χρονικού διαστήματος από την ημερομηνία χορήγησης της άδειας, την παροχή κάθε τεχνικής βοήθειας που είναι ευλόγως αναγκαία για να είναι σε θέση ο δικαιοδόχος να κατασκευάζει ανεξάρτητα από την Astrium το σχετικό προϊόν ή/και να παρέχει υπηρεσίες ολοκλήρωσης με το δικό του προσωπικό.

2. Χημικοί προωστήρες

Συμπληρωματικά προς την άδεια κατασκευής ΕΣΠ ή μεμονωμένα, η Astrium χορηγεί σε ειδικευμένο κατασκευαστή υποσυστήματος / εξοπλισμού, [...]*, μη αποκλειστική άδεια εκμετάλλευσης μακράς διάρκειας βάσει του συνόλου των συναφών δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας της Dasa (περιλαμβανομένης της τεχνολογίας, τεχνογνωσίας, μεθόδων κατασκευής, διαδικασιών και συναφών διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στα παραρτήματα 1 και 4, να κατασκευάζει και να πωλεί προωστήρες διπλού προωστικού για τους ίδιους σκοπούς με αυτούς που αναφέρονται στην παράγραφο 1· βάσει της άδειας, τα μέρη εξασφαλίζουν εκ μέρους της Astrium, κατόπιν αιτήσεως του δικαιοδόχου και με καταβολή τελών, κατά τη διάρκεια επαρκούς χρονικού διαστήματος από την ημερομηνία χορήγησης της άδειας, την παροχή κάθε τεχνικής βοήθειας που είναι ευλόγως αναγκαία για να είναι σε θέση ο δικαιοδόχος να κατασκευάζει ανεξάρτητα από την Astrium το σχετικό προϊόν με το δικό του προσωπικό.

3. Μηχανικοί σπόνδυλοι (τροχοί)

Η Astrium εκχωρεί σε κατάλληλο αγοραστή την επιχειρηματική δραστηριότητα κατασκευής μηχανικών σπονδύλων της MMS στο Ηνωμένο Βασίλειο, όπως περιγράφεται στο παράρτημα 2. Η εκχώρηση πραγματοποιείται σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στα παραρτήματα 3 και 4. Μέχρι να πραγματοποιηθεί η εν λόγω εκχώρηση, η Astrium μεριμνά ώστε η επιχειρηματική δραστηριότητα κατασκευής μηχανικών σπονδύλων της MMS να πραγματοποιείται κατά τη συνήθη και φυσιολογική ροή της επιχείρησης σύμφωνα με την προηγούμενη επιχειρηματική πρακτική και με την επιμέλεια συνετού επιχειρηματία και να λαμβάνονται όλα τα εύλογα μέτρα για την προστασία και τη διατήρηση της αξίας των σχετικών στοιχείων ενεργητικού.

Για περίοδο [...] * μετά την εκποίηση, η Astrium αναλαμβάνει τη δέσμευση σε σχέση με την επιχειρηματική δραστηριότητα κατασκευής μηχανικών σπονδύλων να μην ανταγωνίζεται τον αγοραστή αυτής της επιχείρησης και να μην απασχολήσει προσωπικό της αγοράστριας εταιρείας.

4. Συστήματα διαχείρισης επί του δορυφόρου

Η Astrium χορηγεί, στο πλαίσιο των συναφών δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας της Dasa (περιλαμβανομένων των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας) άδεια μη αποκλειστικής εκμετάλλευσης μακράς διάρκειας, σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στα παραρτήματα 1 και 4, σε ειδικευμένο κατασκευαστή υποσυστήματος / εξοπλισμού, [...] *, να κατασκευάζει (βάσει προκαθορισμένου σχεδίου) και να πωλεί το Dasa Attitude and Orbit Control System (AOCS – Σύστημα ελέγχου προσανατολισμού και τροχιάς) που χρησιμοποιείται στην εξέδρα του διαστημικού οχήματος Spacebus 3000, περιλαμβανομένων του μηχανογραφημένου συστήματος επί του σκάφους και του λογισμικού συστήματος επί του σκάφους που χρησιμοποιείται στην εξέδρα του διαστημικού οχήματος Spacebus 3000· βάσει της άδειας, τα μέρη εξασφαλίζουν εκ μέρους της Astrium, κατόπιν αιτήσεως του δικαιοδόχου και με καταβολή τελών, κατά τη διάρκεια επαρκούς χρονικού διαστήματος από την ημερομηνία χορήγησης της άδειας, την παροχή κάθε τεχνικής βοήθειας που είναι ευλόγως αναγκαία για να είναι σε θέση ο δικαιοδόχος να κατασκευάζει ανεξάρτητα από την Astrium το σχετικό προϊόν με το δικό του προσωπικό.

Matra Marconi Space N.V.
GmbH

Dasa Dornier Raumfahrt Holding

Όνομα:

Όνομα:

Τίτλος:

Τίτλος:

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

ΑΔΕΙΕΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ

Τα μέρη συμφωνούν να χορηγήσουν τις άδειες εκμετάλλευσης που αναφέρονται στις παραγράφους 1, 2 και 4 της ανάληψης δεσμεύσεων («άδειες εκμετάλλευσης») σύμφωνα με την ακόλουθη διαδικασία:

Τα μέρη εξασφαλίζουν την εκ μέρους της Astrium χορήγηση της σχετικής άδειας εκμετάλλευσης, με καταβολή εύλογων τελών, σε κατάλληλο δικαιούχο που θα εγκριθεί από την Επιτροπή (ο «δικαιούχος») εντός διαστήματος [...] από την ημερομηνία εφαρμογής των δεσμεύσεων.

1. Ο δικαιούχος πρέπει να έχει την ικανότητα να κατασκευάζει επιτυχώς και ανεξαρτήτως το σχετικό προϊόν και/ή να παρέχει τις σχετικές υπηρεσίες ολοκλήρωσης. Ειδικότερα, ο δυνητικός δικαιούχος πρέπει να διαθέτει επαρκείς ικανότητες, εγκαταστάσεις παραγωγής και δοκιμών στον σχετικό επιχειρηματικό τομέα.
2. Για να βοηθήσουν την Επιτροπή να διαπιστώσει την καταλληλότητα του προτεινόμενου δικαιούχου, τα μέρη υποβάλλουν πλήρως τεκμηριωμένη και αιτιολογημένη πρόταση που παρέχει στην Επιτροπή τη δυνατότητα να επαληθεύσει κατά πόσον: (i) τα μέρη δεν κατέχουν σημαντικό ποσοστό συμμετοχής (άμεσης ή έμμεσης) επί του δικαιούχου· (ii) η άδεια εκμετάλλευσης επιτρέπει στον δικαιούχο να ενεργεί ως βιώσιμη ανταγωνιστική μονάδα στην αγορά· και (iii) η άδεια εκμετάλλευσης είναι κατάλληλη και επαρκής, ιδίως όσον αφορά τη διάρκειά της και την παροχή τεχνικής βοήθειας, ώστε να είναι σε θέση ο δικαιούχος να κατασκευάζει επιτυχώς και ανεξαρτήτως το σχετικό προϊόν ή/και να παρέχει τις συναφείς υπηρεσίες ολοκλήρωσης.
3. Τα μέρη λαμβάνουν την εκ των προτέρων έγκριση της Επιτροπής για το τελικό σχέδιο της άδειας εκμετάλλευσης, η οποία δεν αίρεται αδικαιολογήτως. Η σχετική αίτηση υποβάλλεται ταυτόχρονα με την αίτηση για έγκριση του δικαιούχου.
4. Εντός δέκα (10) ημερών από την ημερομηνία εφαρμογής των δεσμεύσεων, τα μέρη ορίζουν ανεξάρτητο και έμπειρο διαχειριστή («προσωρινός διαχειριστής») για να επιβλέπει και να ελέγχει αν τα μέρη συμμορφώνονται με τους όρους της παρούσας ανάληψης δεσμεύσεων.
5. Εάν τα μέρη δεν έχουν χορηγήσει τη σχετική άδεια εκμετάλλευσης εντός [...] από την ημερομηνία εφαρμογής των δεσμεύσεων, παρέχουν στον προσωρινό διαχειριστή αμετάκλητη εντολή, σύμφωνα με τις διατάξεις του παραρτήματος 4, να χορηγήσει την άδεια εκμετάλλευσης υπό τους καλύτερους δυνατούς όρους εντός διαστήματος [...]·
6. Το συντομότερο δυνατόν μετά τον ορισμό του προσωρινού διαχειριστή, τα μέρη μεριμνούν ώστε ο τελευταίος αυτός να λάβει προηγούμενη έγκριση εκ μέρους της Επιτροπής για ένα κατάλογο δυνητικών δικαιούχων μετά από προκαταρκτικές συζητήσεις με τα μέρη, βάσει των κριτηρίων που ορίζονται ανωτέρω στις παραγράφους 1 και 2. Τα μέρη εξασφαλίζουν την εκ μέρους του προσωρινού διαχειριστή τακτική ενημέρωση της Επιτροπής για τις συνομιλίες που διεξάγει με τους δυνητικούς δικαιούχους.

7. Ο διορισμός του προσωρινού διαχειριστή πραγματοποιείται σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στο παράρτημα 4.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

(ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΑΠΟΡΡΗΤΟ)

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ MMS ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΣΠΟΝΔΥΛΩΝ (ΤΡΟΧΩΝ)

Η επιχειρηματική δραστηριότητα της MMS στον τομέα των μηχανικών σπονδύλων περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

1. Τα ενσώματα πάγια στοιχεία ενεργητικού της MMS που προορίζονται ειδικά για την επιχειρηματική δραστηριότητα κατασκευής μηχανικών σπονδύλων («επιχειρηματική δραστηριότητα»), περιλαμβάνουν:
  - [...]*
2. Όλα τα δικαιώματα για τη σύναψη σχετικών συμβάσεων που αφορούν την εν λόγω επιχειρηματική δραστηριότητα και λεπτομερή στοιχεία για τις επαφές με τους πελάτες και τους προμηθευτές.
3. Όλα τα δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας που κατέχει η MMS όσον αφορά τον σχεδιασμό μηχανικών σπονδύλων και τις περιγραφές του σχεδίου κατασκευής καθώς και τους φακέλους και τις μεθόδους κατασκευής για την εν λόγω επιχειρηματική δραστηριότητα.
4. [...]*

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3

ΕΚΠΟΙΗΣΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Τα μέρη συμφωνούν να εφαρμόσουν τις δεσμεύσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 3 της ανάληψης δεσμεύσεων, σύμφωνα με την ακόλουθη διαδικασία:

1. Τα μέρη εξασφαλίζουν την εκ μέρους της Astrium εκχώρηση σε κατάλληλο αγοραστή (ο «αγοραστής») που θα εγκριθεί από την Επιτροπή, της επιχειρηματικής δραστηριότητας της MMS στον τομέα των μηχανικών σπονδύλων (η «επιχειρηματική δραστηριότητα») εντός διαστήματος [...] από την ημερομηνία ενάρξεως ισχύος (χρονικό διάστημα 1).
2. Ο αγοραστής θα πρέπει να διαθέτει την ικανότητα να κατασκευάζει επιτυχώς και ανεξαρτήτως το εξεταζόμενο προϊόν. Ειδικότερα, ο δυνητικός αγοραστής θα πρέπει να διαθέτει επαρκείς ικανότητες, εγκαταστάσεις παραγωγής και δοκιμών στον σχετικό τομέα επιχειρηματικής δραστηριότητας.
3. Για να βοηθήσουν την Επιτροπή να διαπιστώσει την καταλληλότητα του προτεινόμενου αγοραστή, τα μέρη υποβάλλουν πλήρως τεκμηριωμένα και αιτιολογημένα πρόταση που παρέχει στην Επιτροπή τη δυνατότητα να επαληθεύσει κατά πόσον: (i) τα μέρη δεν κατέχουν σημαντικό ποσοστό συμμετοχής (άμεσης ή έμμεσης) επί του αγοραστή· (ii) οι πωλήσεις παρέχουν στον αγοραστή τη δυνατότητα να κατασκευάζει επιτυχώς και ανεξαρτήτως το σχετικό προϊόν· και (iii) κατά την ολοκλήρωση της συμφωνίας αγοράς της επιχειρηματικής δραστηριότητας, ο αγοραστής διαθέτει, ή αναμένεται ευλόγως ότι θα αποκτήσει, όλες τις απαραίτητες για την εξαγορά εγκρίσεις από τις αρμόδιες για τον ανταγωνισμό αρχές στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα.
4. Εντός δέκα (10) ημερών από την ημερομηνία εφαρμογής των δεσμεύσεων, τα μέρη ορίζουν ανεξάρτητο και έμπειρο διαχειριστή (τον «προσωρινό διαχειριστή») για να επιβλέπει και να ελέγχει αν τα μέρη συμμορφώνονται με τους όρους της παρούσας δέσμευσης κατά την περίοδο 1.
5. Εάν ο αγοραστής της σχετικής επιχειρηματικής δραστηριότητας δεν έχει εγκριθεί από την Επιτροπή εντός [...] από την ημερομηνία ενάρξεως ισχύος, τα μέρη δίνουν στον προσωρινό διαχειριστή αμετάκλητη εντολή, σύμφωνα με τις διατάξεις του παραρτήματος 4, για την πώληση της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Η ισχύς της εντολής διαρκεί [...] από τη λήξη της περιόδου 1 (περίοδος 2).
6. Το συντομότερο δυνατόν από τον ορισμό του, ο προσωρινός διαχειριστής λαμβάνει την εκ των προτέρων έγκριση της Επιτροπής για έναν κατάλογο δυνητικών αγοραστών μετά από προκαταρκτικές συζητήσεις με τα μέρη. Ο προσωρινός διαχειριστής ενημερώνει τακτικά την Επιτροπή για τις συνομιλίες που διεξάγει με τους δυνητικούς αγοραστές.
7. Ο διορισμός του προσωρινού διαχειριστή πραγματοποιείται σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στο παράρτημα 4.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. Τα μέρη προτείνουν στην Επιτροπή έναν ανεξάρτητο και έμπειρο θεσμικό φορέα τον οποίο θεωρούν κατάλληλο να οριστεί ως διαχειριστής. Η πρόταση αυτή υποβάλλεται εντός δέκα (10) εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία ενάρξεως ισχύος της υποχρέωσης ορισμού διαχειριστή. Η Επιτροπή διαθέτει τη διακριτική ευχέρεια να εγκρίνει ή να απορρίψει τον προταθέντα φορέα, σύμφωνα με την παράγραφο 10 κατωτέρω. Σε περίπτωση απόρριψης του προταθέντος θεσμικού φορέα, τα μέλη υποβάλλουν τα ονόματα τουλάχιστον δύο άλλων θεσμικών φορέων, εντός πέντε (5) εργάσιμων ημερών από την ενημέρωσή τους για την απόρριψη. Εάν η Επιτροπή εγκρίνει περισσότερα από ένα ονόματα, τα μέρη είναι ελεύθερα να επιλέξουν τον διαχειριστή που θα ορίσουν μεταξύ των εγκριθέντων ονομάτων. Σε περίπτωση που η Επιτροπή απορρίψει εκ νέου τα προταθέντα ονόματα, υποδεικνύει τον διαχειριστή που θα ορίσουν τα μέρη.
2. Ο διαχειριστής διορίζεται ενός πέντε (5) εργάσιμων ημερών από τη ρητή ή σιωπηρή έγκριση της Επιτροπής, σύμφωνα με τις παραγράφους 1, 8 και 10 του παρόντος παραρτήματος.
3. Ταυτόχρονα με την αίτησή τους για έγκριση από την Επιτροπή του προτεινόμενου διαχειριστή, τα μέρη προτείνουν σχέδιο εντολής που καθορίζει λεπτομερώς το περιεχόμενο της εντολής (περιλαμβανομένου κινήτρου του διαχειριστή να καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια για την ταχεία σύναψη συναλλαγής με τους καλύτερους δυνατούς όρους) και τα καθήκοντα του φορέα στον οποίο παρέχεται η εντολή. Μετά από εύλογη αίτηση της Επιτροπής, τα μέρη τροποποιούν την προταθείσα εντολή, για να εξασφαλιστεί η συμφωνία της με τις διατάξεις της παρούσας δέσμευσης. Μετά την εκτέλεση της εντολής, τα μέρη δεν έχουν τη δυνατότητα να επιφέρουν τροποποιήσεις στην εν λόγω εντολή χωρίς προηγούμενη έγκριση της Επιτροπής.
4. Η εντολή του διαχειριστή περιλαμβάνει τα ακόλουθα καθήκοντα:
  - (i) να παρακολουθεί κατά πόσον τα μέρη εκπληρώνουν ικανοποιητικά τις υποχρεώσεις που περιλαμβάνονται στην παρούσα ανάληψη δέσμευσης (στον βαθμό που αυτές εμπίπτουν στο πεδίο της εντολής του διαχειριστή)·
  - (ii) να υποβάλλει στην Επιτροπή γραπτές εκθέσεις σχετικά με την πρόοδο της εκπλήρωσης της εντολής του, προσδιορίζοντας τα θέματα για τα οποία ο διαχειριστής δεν ήταν σε θέση να εκπληρώσει την εντολή του. Οι εκθέσεις αυτές υποβάλλονται στην αγγλική γλώσσα εντός δέκα (10) εργάσιμων ημερών από τη λήξη κάθε περιόδου δύο (2) μηνών από τον διορισμό του διαχειριστή ή άλλων περιόδων τις οποίες μπορεί να καθορίσει η Επιτροπή, και καλύπτουν τις εξελίξεις του προηγούμενου διμήνου. Τα μέρη θα λαμβάνουν ταυτόχρονα αντίγραφο μη εμπιστευτικού χαρακτήρα των εκθέσεων του διαχειριστή· και
  - (iii) να υποβάλει, ανά πάσα στιγμή, στην Επιτροπή, εάν το ζητήσει, γραπτή ή προφορική έκθεση για θέματα που εμπίπτουν στην εντολή του διαχειριστή. Τα μέρη λαμβάνουν ταυτόχρονα αντίγραφο μη εμπιστευτικού χαρακτήρα αυτών των συμπληρωματικών γραπτών εκθέσεων και ενημερώνονται δεόντως για το μη εμπιστευτικό περιεχόμενο των προφορικών εκθέσεων.

5. Εάν η παρούσα ανάληψη δέσμευσης απαιτεί να περιλαμβάνει η εντολή του διαχειριστή την ευθύνη διενέργειας διαπραγματεύσεων και πρότασης δικαιοδόχου ή, κατά περίπτωση, αγοραστή, ο διαχειριστής οφείλει:
  - (i) Να γνωστοποιήσει στην Επιτροπή, το συντομότερο δυνατόν, την ταυτότητα των δυνητικών δικαιοδόχων ή αγοραστών, κατόπιν συζητήσεων με τα μέρη, και να εξηγήσει στην Επιτροπή γιατί κατά τη γνώμη του είναι κατάλληλοι οι εν λόγω δικαιοδόχοι ή αγοραστές, με βάση τα κριτήρια που προσδιορίστηκαν ανωτέρω.
  - (ii) Να παύσει τις διαπραγματεύσεις με κάθε δυνητικό αγοραστή, σε περίπτωση που η Επιτροπή κρίνει ότι οι διαπραγματεύσεις διενεργούνται με ακατάλληλο αγοραστή και
  - (iii) Να διενεργήσει τις διαπραγματεύσεις για τη σύναψη δεσμευτικής συμφωνίας (εφόσον ολοκληρωθεί η συναλλαγή) που λαμβάνει υπόψη το οικονομικό συμφέρον των μερών (δηλαδή να εξασφαλίσει την καλύτερη δυνατή τιμή και τους όρους στο πλαίσιο του περιεχομένου της εντολής του διαχειριστή).
6. Τα μέρη παρέχουν στον διαχειριστή κάθε αναγκαία βοήθεια και πληροφορία, περιλαμβανομένων αντιγράφων όλων των σχετικών εγγράφων, που ευλόγως ζητεί ο διαχειριστής για την εκτέλεση της εντολής του· με την επιφύλαξη ορισμένων περιορισμών για λόγους ασφαλείας, ο διαχειριστής πρέπει να έχει πλήρη και απρόσκοπτη πρόσβαση στο προσωπικό, τα βιβλία, τα μητρώα, τα έγγραφα, τις εγκαταστάσεις και τις τεχνικές πληροφορίες της Astrium όσον αφορά την κατασκευή των προϊόντων για τα οποία χορηγείται η άδεια εκμετάλλευσης, ή σε κάθε άλλη σχετική πληροφορία, την οποία μπορεί ευλόγως να ζητήσει ο διαχειριστής, υπό τον όρο ότι η πρόσβαση αυτή περιορίζεται πάντοτε στην έκταση της εντολής του διαχειριστή.
7. Αμέσως μετά την εφαρμογή του ειδικού διορθωτικού μέτρου η λήψη του οποίου έχει ανατεθεί στον διαχειριστή, παύει η εντολή του διαχειριστή όσον αφορά αυτό το ειδικό διορθωτικό μέτρο, με προηγούμενη έγκριση της Επιτροπής. Εντούτοις, η Επιτροπή μπορεί ανά πάσα στιγμή να ζητήσει τον επαναδιορισμό του διαχειριστή, εάν στη συνέχεια προκύψει ότι το σχετικό διορθωτικό μέτρο δεν εφαρμόστηκε πλήρως και με τον κατάλληλο τρόπο.
8. Εάν η Επιτροπή δεν απορρίψει εγγράφως εντός δεκαπέντε (15) εργασίμων ημερών από τη λήψη πλήρως τεκμηριωμένης και αιτιολογημένης αίτησης, την πρόταση που της υποβάλλεται να εγκρίνει σύμφωνα με την παρούσα ανάληψη δέσμευσης, η πρόταση θεωρείται ότι έχει εγκριθεί.
9. Σε περίπτωση έκτακτων περιστάσεων που καθιστούν αδύνατη ή εξαιρετικά δυσχερή την τήρηση του προβλεπόμενου χρονοδιαγράμματος και για τις οποίες τα μέρη παρέχουν στην Επιτροπή τα αναγκαία αποδεικτικά στοιχεία, τα χρονικά διαστήματα που ορίζονται στα παραρτήματα 1 και 3 για την εφαρμογή της δέσμευσης είναι δυνατόν να παραταθούν με αμοιβαία συμφωνία μεταξύ των μερών και της Επιτροπής.
10. Όλες οι αιτήσεις ή οι προτάσεις που απαιτούν έγκριση της Επιτροπής υποβάλλονται στον Διευθυντή της Διεύθυνσης Β της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού της Επιτροπής (150 Avenue de Cortenberg, 1000 Brussels). Όλες οι ανακοινώσεις προς τα μέρη πρέπει να απευθύνονται στα πρόσωπα που ορίζονται και κοινοποιούνται στην Επιτροπή πριν από την ημερομηνία εφαρμογής των δεσμεύσεων.

